

FÅGLAR

i Närke

#2 2024 Från starten #186

NOFs status **ökar** med holkar och inventeringar

F

åglar är poppis och fågelholkar har blivit ett allt större intresseområde. Föreningens holkbyggarkurs genomfördes i februari och i maj kom över 100 holkar upp i Örebrobostädernas olika områden.

NU HÖR bostads- och industriföretag av sig till NOF om råd och beställningar av bostäder till fåglarna. Egna initiativ från föreningens medlemmar och samverkan med Örebro kommun har lett till att ett stort antal holkar för många arter blivit uppsatta både i tätort och i de naturreservat där det råder bostadsbrist för fåglarna.

Holktillverkning för försäljning genom NOF har fått en förbättrad struktur och tydlighet. Efter förra årets inventering har nu också tornseglarholkar tagits fram. Från kunskap om situationen för tornseglare till åtgärd helt enkelt. En uppföljning av tornseglarinventeringen är förstås av intresse.

DET GENOMFÖRS en hel del inventeringar i vårt landskap. I detta nummer av Fåglar i Närke är det av tradition dags för redovisning av förra årets fågelobservationer. För några kanske det kan tyckas tråkigt med en uppräknings och sammanställning på detta sätt. Men när frågar människor jag möter, tycker många att det är det mest intressanta numret av de fyra som ges ut varje år.

Regionala rapportkommittén, Rrk, har gjort ett enormt jobb med granskning av 96 529 fågelobservationer på Artportalen. Det innebär många tim-

mars arbete, helt utan förväntan om ekonomisk ersättning. I stället handlar det om att medlemmarna i Rrk är drivna av att det ska bli rätt och att de på så sätt kan bidra till fågelforskningen. Grunden för vilka fåglar som finns i landskapet bygger på alla fågelskådares rapporter på Artportalen. Fortsätt därför att rapportera.

DET FINNS och har funnits ett flertal priser och utmärkelser till dem som jobbar för fåglarna bästa i vårt landskap. NOFs styrelse har efter genomgång förtydligat Eriks Rosenbergs Naturvårdspris med tillhörande finansiering; det finns dokumenterat på föreningens hemsida. Erik Rosenbergspriset kommer att delas ut Rosenbergdagarna 27–28 september.

När detta nummer av Fåglar i Närke hamnar i din postlåda, har EU-valet genomförts. Många av NOFs hjärtefrågor kan komma att påverkas av hur valet utfaller vad gäller klimat- och naturskyddsåtgärder. EU är en viktig spelare i dessa sammanhang. Klimatförändringar påverkar till delar förutsättningar för fågelmigration och häckningsmöjligheter.

ETT SÄTT att möta förändringarna är att naturskydda viktiga biotoper och utvidga fågelvänliga områden. De inventeringar som NOFs medlemmar genomför bidrar till vetenskapliga sammanställningar. Det blir sedan rapporter som politiker har att ta ställning till. EU-valet handlar inte om att välja mellan klimat och biologisk mångfald, utan förhoppningsvis om att välja båda.

När vi hörs igen är NOF en fullvärdig medlem i kedjan i BirdLife Sverige. Medlemsantalet kan och bör då ha ändrat sig en del, vi börjar närma oss ett fyrsiffrigt antal medlemmar i NOF.

MED DET ÖNSKAR önskar jag NOFs medlemmar, arbetsgrupper och styrelsen en skön och avkopplande sommar.

Anders Nydahl

Ordförande, NOF

I DET HÄR NUMRET

PORTRÄTTET

7

Skoj kryssa med hoj

FÅGELRAPPORTEN

10-27

Skådningarna 2023

VÅRRESA

8-9

Skåne levererade

OMSLAGSFÅGELN:

Lövsångare, *Phylloscopus tyrochilus*

Lövsångaren är en liten och nätt fågel med ljus grüngul fjäderdräkt och en smal spetsig näbb. Den är olivgrön på ryggen och hjässan, och har ett kraftigt markerat ljusgult ögonbrynsstreck.

På strupen är den ljus grüngul och på bröstet, buken och undergumpen är den gulvit. Benen är

brunskåra, men kan också ha en mörkare brun ton.

Den väger 7-12 gram, längden är mellan 11 och 12,5 centimeter.

Lövsångaren är Sveriges vanligaste fågel och häckar över hela landet.

Födan består till stor del av insekter, spindlar, fjärilar och myggor.

Boet placeras på marken, i tuvor eller bland buskar.

Honan lägger 4-8 ägg, vita med fina röda fläckar och ruvar 12-14 dygn. Både honan och hanen hjälps åt med matningen.

Ungarna lämnar boet efter 11-15 dygn och klarar sig själva efter ytterligare 2-3 veckor.

Den är en långflyttare, övervintrar i tropiska Afrika.

Från Närkes Fågelvärld:

Lövsångaren har minskat nationellt under 30 år men är stabil i Närke.

Antal par i Sverige 13 miljoner.

Akvarell: Staffan Ullström.

LÄS MER OM LÖVSÅNGAREN PÅ SIDAN 28

MER INTRESSANT ATT LÄSA I DETTA NUMMER:

FORTSÄTT LETA TORNSEGLARENS BOPLATSER	04
TRE PILGRIMSFALKAR RINGMÄRKTES	05
BANK GAV OVÄNTAT STÖD TILL NOF	06
NOFS NYASTE MEDLEMMAR	08
MISSA INTE ROSENBERGDAGARNA	09
ALLT FLER STÄPPHÖKAR I NÄRKE	28
OROANDE MINSKNING AV LÖVSÅNGARE	28
RÖD GLADA HÄCKAR I NÄRKE	29
HÖSTENS PROGRAM	30
KRÖNIKA: "JAG HITTADE EN NY VÄRLD"	32

Hussvaletorn flyttat till Stora Hjortstorp

För tre år sedan uppfördes ett hussvaletorn i Oset, ett torn som delvis bekostades av NOF. Men svalorna ville inte flytta in. Nu har tornet flyttats till Stora Hjortstorp.

För tre år sedan ansökte Närkes Ornitologiska Förening, NOF, om pengar för att bland annat anlägga sandbrinkar för backsvalar. Dessutom ansökte NOF om att få bygga och uppföra små torn med tak där hussvalar kan häcka.

Anledningen är att båda arterna har svårt att hitta lämpliga boplatser.

En backsvalebrink kom på plats i Oset för tre år sedan. Intill den uppfördes ett hussvaletorn. Trots att det var flera svalor som var på plats första året ville ingen flytta in.

Nedmontering, markarbeten, frakt och montering på ny plats kostade en slant. Men det var pengar som kunde omfördelas från en backsvalebrink, som av olika anledningar aldrig kom till stånd i Rännesta, Tysslingen.

Våtmarksfokus på Rosenbergdagar

I slutet av september arrangeras Rosenbergdagarna. Årets tema är biologisk mångfald i länets vatten och våtmarker.

Fredagen den 27 september ägnas åt en rad intressanta seminarier med inriktning fokus på våtmarker. På lördagen den 28 september finns möjlighet att åka med och se hur olika våtmarksprökt fungerar i verkligheten, bland annat den spännande och nyanlagda våtmarken vid Heden i Örebro.

Här är koden till tornseglarnas hem

Skanna QR-koden med din telefonkamera och se tornseglarnas häckningsplatser i Örebro.

RAPPORTERA på Artportalen om du ser var tornseglarna i Örebro häckar. Då bidrar du till en viktig inventering.

Hitta fler – rapportera till Artportalen!

INVENTERINGEN av var tornseglarna häckar i Örebro fortsätter även denna sommar.

Hittar du tornseglarnas boplatser, rapportera gärna dessa på Artportalen och lägg till en adress under kommentarerna.

Några platser är särskilt intressanta, håll gärna koll på dessa.

Under förra sommaren gjordes en inventering av var tornseglare häckar i Örebro. Initiativtagare till detta var Tobias Skarström. Tobias har nu skapat en karta där man kan se var i Örebro som det finns kolonier med häckande tornseglare.

Bakgrunden till det här projektet är att tornseglare minskar allmänt i Sverige. Tornseglare häckar ofta under tegelpannor, vindskivor eller andra delar av takkonstruktionen i ett hus.

Tyvärr byggs nya hus ofta på ett sätt som innebär att man aktivt försöker hindra fåglar att komma åt att bygga bon, och vid renovering av äldre hus är det också vanligt att man hindrar fåglarnas åtkomst.

Tobias inventering visar också att tornseglare ofta bor där husen byggts under 1950-talet,

även om vissa hus byggda på 1990-talet också verkar fungera.

Genom den här inventeringen skapas en möjlighet att vidta åtgärder som till exempel att informera fastighetsägare som har häckande tornseglare om hur man kan renovera äldre hus på ett sätt som bevarar fåglarnas möjligheter att bygga bon.

En ännu roligare möjlighet vore om man kan hitta en fastighetsägare som aktivt skulle vilja bidra till biologisk mångfald genom att bygga in möjligheten för fåglarna att bygga bo vid en nybyggnation.

Inventeringen kommer att fortsätta under denna sommar, och Tobias tar gärna emot hjälp med detta. Några platser är lite mer intressanta. Har du möjlighet får du gärna hålla lite extra koll på följande områden:

- Norrby, nummer 3 på kartan
- Sofiagatan, nummer 19 (där pågår renoveringar)

- Tengvallsgatan, nummer 7
- Baronbackarna, nummer 5
- Rosta, nummer 9

Mejla gärna Tobias (t.seglare@gmail.com) om du hittar kolonier som inte redan finns på kartan.

RONNIE Lindqvist i full färd med att skruva ihop en bolåda avsedd för pilgrimsfalk. Bolådan är monterad på ett av höghusen i Brickebacken i Örebro.

Stort **intresse** för NOFs arbete med **uvar** och **falkar**

NOF HAR under de senaste åren monterat upp 13 bolådor i landskapet för berguv och pilgrimsfalk.

Åtgärderna för de utsatta fågelarterna har gett ett eko och nu kommer nya förfrågningar från fastighetsbolag och privatpersoner.

TEXT: RONNIE LINDQVIST FOTO: KENT HALTTUNEN

Närkes Ornitologiska Förening har under de senaste åren arbetat aktivt för att öka häckningsmöjligheterna för de karismatiska fågelarterna berguv och pilgrimsfalk. Båda arterna behöver hjälp med att hitta lämpliga häckningsplatser. Flera bolådor avsedda för berguv har monterats i lämpliga bergtäkter. En del andra har monterats i Kvarntorp och på USÖ i Örebro.

Bolådor för pilgrimsfalk finns numera på sex olika platser i landskapet, förutom den i Fjugesta där det pågår lyckade häckningar. Den

senaste bolådan för pilgrimsfalk sattes upp på ett av höghusen i Brickebacken i Örebro.

Bostadsbolag, jordbrukare och entreprenadföretag har på olika sätt stöttat oss i arbetet för de utsatta arterna. Även Hopajola har gett oss ekonomiskt stöd.

NOFs målmedvetna arbete väcker nu intresse hos fler. Fastighetsägare och andra vill ta del av möjligheten att få rovfåglar att häcka på sina fastigheter och därigenom dämpa förekomsten av råttor och alltför många kajor, tamduvor och måsar. Det här är en metod som fungerar på många håll i världen, men erfarenheter utifrån visar att det tar tid att få rovfågarna att etablera sig.

Nu finns stora förhoppningar att fler pilgrimsfalkar ska börja häcka i landskapet. Paret i Fjugesta har under de senaste sex åren fått fram 20 flygga ungar. Studier visar att de unga honorna söker en häckningsplats som i genomsnitt som ligger 100 kilometer från födelseplatsen. Hanarna försöker hitta en plats 50 kilometer från födelseplatsen.

Falkar i Fjugesta blev ringmärkta

I BÖRJAN av juni ringmärktes tre unga pilgrimsfalkar i Fjugesta. Det var två hanar och en hona.

Ringmärkaren Ulf Eriksson berättade att man ofta ser på storleken och vikten om det är en hona eller hane. En av de tre falkarna vägde 730 gram, vilket tyder på en hona. De två andra vägde 540 respektive 580 gram, som med stor sannolikhet betyder att det är hanar.

– Ibland kan det vara svårt att skilja på könerna på falkarna, det händer att en hona är liten, berättar Ulf.

Ringmärkaren mätte också inre handpennan och tarsen för att bland annat fastställa hur gamla ungarna är.

Det här var sjätte året som pilgrimsfalksparet i Fjugesta har gått till häckning och fått ungar. Totalt har Fjugestaparet fött 20 ungar sedan 2019. Av erfarenhet vet man också att de unga falkarna, när de blir köns mogna efter två-tre år, söker egna revir i närheten.

Anledningen till att pilgrimsfalkarna ringmärks är att man ska kunna hålla koll på den utsatta arten. Den här gången ringmärktes de tre ungarna med röda ringar, som man kan läsa av på håll.

Så många pilgrimsfalkar som möjligt ringmärks i Sverige för att man ska kunna hålla koll på den utsatta arten. I Fjugesta, där falkarna häckar i en bolåda på taket på silon, är det enkelt att ringmärka ungarna.

Varje ung pilgrimsfalk får en färgring som ska vara möjlig att läsa av. Falkarna i Fjugesta fick röda ringar detta år.

På kryssning med Bengt...

Bengt Andersson har packat cykeln för att ekoskåda. Och det blir en bit att cykla till bra fågellokaler när man bor i Svartå i Väster-närke.

ATT PADDLA kajak och skåda fåglar är speciellt. Man kommer väldigt nära fåglarna, menar Bengt Andersson.

BENGT Andersson är en av de 15 personer som noterar sina kryss på ekolistan i Närke.

- För mig är det lite av en livsstil att cykla och skåda fåglar, förklarar Bengt.

Hittills har han fått ihop 139 ekokryss.

Att bo i Svartå i Väster-närke, som Bengt Andersson gör, innebär att det är ganska långt till de mest attraktiva fågellokalerna i landskapet.

– Jag får cykla en bit för att hitta till exempel tofsvipa, hämpling, buskskvätta och storskarv, berättar Bengt.

Å andra sidan får han en del arter gratis som finns alldeles i närheten: storlom, smålom, orre och tjäder.

I år har det blivit lite mer ekokryssande för Bengt. Har tagit cykeln till Vårbo, som är norra spetsen på sjön Skagen, för att bland annat

kryssa småskrake och andra sjöfåglar. Han har också tagit kajaken för att få närbild med fåglarna i sjöarna Lill- och Stor-Björken.

– Sedan satsade jag på en lite längre helgtur med övernattnings i Örebro. På hemväg cyklade jag förbi Kvismaren. Totalt blev det 17 mil och lite ont i baken.

– Men det gav resultat: 30 nya ekokryss.

Bengt saknar vadare på ekolistan och siktar på en ny tur till lämpliga vadarmarker på sensommaren.

– Jag hoppas kunna få ihop 150 ekokryss i år, säger han.

Ekokryssartoppen 1 juni:

1. Staffan Gustavsson 173 arter
2. Jonathan Waern 156
3. Johan Flodin 146
4. Eva Georgii Hemming 143
4. Urban Tholén 143
6. Bengt Andersson 139

Stort intresse för Påskrallyt

Skådarna i Västmanland lyckades bäst under Påskrallyt. Men kampen blev jämn, den slutade 139 – 135 arter i västmanlänningarna favör.

Fågelskådare i Västmanland har sedan några år tillbaka arrangerat Påskrallyt: en lättsam kryssartävling under påskhelgen. I Påskrallyt finns flera underklasser: ekolistan, tomtlistan och skogslistan.

I år utmanade västmanlänningarna oss skådare i Närke. Hela 20 skådare i Närke deltog i tävlingen (28 skådare i Västmanland).

Skådarna i Västmanland hade en del unika arter: mandarinand, vittrut, dvärgbeckasin, smålom, lappuggla och svarthakad buskskvätta.

I Närke hittade också skådarna en del unika arter: amerikanska kricka, silltrut, stäpphök och brun glada.

NOF fick 5 000 från Swedbank

Swedbanks personal kan rösta fram föreningar som man vill uppmuntra, "Lyckopengen".

I maj fick Närkes Ornitologiska Förening beskedet att vi i år är en av de föreningar banken vill uppmuntra.

Så här löd motiveringen från banken:

"Närkes Ornitologiska Förening ser till att öka kunskandet om fåglar i Närke. Oavsett väder så är de alltid ute och kollar, räknar och rapporterar in sina iakttagelser. Deras medlemsantal stiger och har nu över 800 medlemmar." Vid en liten ceremoni vid Erik Rosenbergstugan överlämnade Ing-Marie Fors från Swedbank gåvan, en check på 5 000 kronor.

Ing-Marie Fors lämnade över en check på 5 000 kronor. Lars Johansson, Anders Silvetärn och Anders Nydahl från NOFs styrelse tog emot.

JONATHAN WAERN

Bor: Hus i Björkhaga, Örebro.

Familj: Gift med Linnea, tre barn – Edvin, Stina och Vilma.

Ålder: 37 år.

Jobb: Jobbar med ekonomi i pappa Hans Waerns firma i Kumla.

Kuriosa: I unga år tävlade Jonathan i "mjölksyregre- nen" 400 meter häck för KFUM Örebro och deltog bland annat i en SM-final för juniorer.

Intressen: "När jobbet är avklarat är det familjen och naturen. Jag försöker också lära mig lite om fjärilar och trolsländor".

Kryss: 286 i Sverige, 252 i Närke varav 192 på eko- listan.

DEN NYA våtmarken vid Heden är en av Jonathans närmaste fågellokal. Dit är enkelt att ta sig och barnen kan följa med.

Jonathan skådar bara i Närke – från **cykeln**

I TONÅREN var det friidrott och fotboll som gällde för Jonathan Waern.

Innan dess hade han provat få- gelskådning med pappa Hans men inte fastnat.

Men när han själv blev pappa tog fågelintresset fart – under långa promenader med barnvagn.

TEXT: CHARLOTTA HEDBERG TIDEMAN FOTO: ARNE LUNDH

Lämpligt nog bor Jonathan nära naturen. Hel- tidsjobb i Kumla och tre små barn kräver or- ganisation och planering för att skådandet ska fungera. Barnen är ofta med.

– Som tur är har jag skogsmark, ängsmark och våtmark utanför husknuten. Barnen, som jag gärna tillbringar tid med, gillar promena- der. Men dom är ju ganska små än så länge, så jag får locka med nåt som är kul, säger Jo- nathan.

– Det var sommaren 2015, när äldsta sonen låg i barnvagn som jag upptäckte att jag hann

både höra och se fåglar på de ganska tråkiga promenaderna. Det och att pappa introducera- de mig i Artportalen gav en nystart för skådan- det, helt enkelt.

Familjen bor i Björkhaga och i närheten har Örebro kommun nyss gjort i ordning Hedens våtmark, det ställe tillsammans med Karlslund som Jonathan har närmast till. Men han cyklar gärna till andra platser också, i mån av tid.

– Tiden är den största utmaningen. Men jag försöker utnyttja olika tider på dygnet. Att ta cykeln tidigt på morgonen eller efter nio på kvällen brukar vara intressant, och ger många olika upplevelser och passar med familjelivet.

– I början var jag väldigt ivrig att kryssa oli- ka arter men nu har jag bestämt att jag bara skådar i Närke och jag gör det på cykel. Eko- skådning har blivit min grej, säger han.

Transportmedlet är en sportig 21-växlad cykel utrustad med barnsadel där han sätter ryggsäcken med tubkikare, vattenflaska och några mackor nedpackade.

– När jag kommer hem efter en lång runda är jag rejält trött men det är underbart att an-

vända cykeln att skåda med. Det har hänt att jag varit ute i sammanlagt nio timmar, skrattar Jonathan.

– Den cykelturen till Kvismaren gav nya ekokryssen pungmes, skäggmes och dvärg- mås.

Jonathan, som gillar att hålla koll på listor, har fem arter som gäckt honom på Närkelistan och det är arter som är årligt återkommande. Skamarterna är silvertärna, ängshök, kustlabb, sommargylling och lappsparr. Kanske har han redan hunnit kryssa någon av dessa när den här tidningen kommer ut.

– Bästa tiden är ju under april till mitten av juni, sen är det svårare att upptäcka fåglarna i lövverket när de slutat sjunga.

– En annan sak som jag tycker om är att åter- vända till de ställen jag tidigare sett olika arter häcka. Ofta återkommer ju fåglarna år efter år.

Snart står sommaren för dörren och han åker utanför landskapsgränsen. Det blir även en resa i NOFs regi till Falsterbo i höst.

– Första gången för mig och jag ser fram emot att få se rovfåglar som sträcker.

Varmt välkomna till NOF-gänget!

Inom NOF jobbar vi med en rad åtgärder som gynnar fågellivet i vårt landskap: vi bygger bland annat bolådor till berguv och pilgrimsfalk, boplatser för hussvalor och tornseglare, boplatzformar till duvhök och hornugglor samt holkar till många andra fågelarter.

Som medlem i Närkes Ornitologiska Förening kan du delta på exkursioner, resor och utbildningar, och lyssna på intressanta föredrag. Du får också vår fina tidskrift, Fåglar i Närke, fyra gånger om året. NOF växer stadigt, och vi är nu över 800 medlemmar.

Här är de senaste som valt att bli medlemmar i NOF:

Leif Andersson,	Örebro
Hans Jesper Levin,	Örebro
Johan Asplund,	Lillkyrka
Gunnar Johansson,	Örebro
Tusse Thyselius,	Örebro
Anita Larsson,	Örebro
Åke G. Lindström,	Örebro
Lennart Hellberg,	Karlskoga
Elisabeth Hellberg,	Karlskoga
Andreas Lundqvist,	Örebro
Tove Lundqvist,	Örebro
Vera Lundqvist,	Örebro
Helli Malers,	Vintrosa
Johan Pettersson,	Örebro
David Tverling,	Laxå
Moa Karlsson,	Kumla
Richard Leü,	Örebro
Jesper Lindgren,	Örebro
Leif Näppi Andersson,	Kumla
Anneli Schött,	Motala
Emir Nastic,	Örebro
Anders Gert,	Örebro
Ann-Marie Gert,	Örebro
Thomas Jalveus,	Kumla.

HÄR EN av skillnaderna mellan kaspisk trut och gråtrut.

FOTO: MARIA WANCHE

MED SKICKLIG HAND tecknar Hans Larsson skillnaden mellan de olika arterna av trutar inför intresserade NOF-resenärer. Hans har specialiserat sig och är duktig att både teckna och skilja de olika trutarterna åt.

FOTO: BJÖRN ANDER

Sumpvipa avbröt kursen om trutar!

VI STÅR MED trutexperten **Hans Larsson i Simrishamn; han är en av Sveriges främsta fågelillustratörer.**

Med sin tuschpenna tecknar han skillnaden mellan kaspisk trut och gråtrut. Då plingar det till i telefonen. Sumpvipa!

TEXT: ANDERS ERIKSSON

Det är en blytung art och lokalen där sumpvipan larmades från ligger en kvart bort. Dragläge med andra ord. Men vi avvaktar, vi har ju nyss lämnat nämnda lokal där vi hängde in kornsparven.

Något får oss ändå att avbryta trutkursen, vi kastar i oss grillmaten och kör spant tillbaka till Gislövshamn, där sumpvipan senast var observerad. Skådare är på plats. Vi spanar av viken. Men tyvärr, den har dragit norrut.

I det tunga återtåget till bilarna nås vi plötsligt av höga rop, armvinkningar och ivriga händer som pekar mot skyn. Sumpvipan är på vingar och flyger rakt över oss som på beställ-

ning, nära med alla karaktärsdrag synliga och vackert belyst i kvällssolen.

Sann glädje sköljer över oss! En underbar och osannolik observation. Vi fattar ingenting!

NOF-guiden Björn Ander har visat oss Österlen i sin vackraste skrud. I obs-protokollet har vi noterat 24 lokaler och 125 arter. Det har varit intensiva dagar med ett fullspäckat program från morgon till sen kväll. Vi har bott på Havängs vandrarhem, en klassisk kringbyggd Skånegård.

Nedan är några obsar som sticker ut.

Vombsjön: styltlöpare; Maglarps sandtag: biätare; Fyledalen: stilstudie av bivräk; Ravlunda: sommargylling och Ravlunda skjutfält: fåltiplärka på sandstappen.

Fågelskådningen har kompletterats med spännande grodarter (lövgroda, klockgroda, ätlig groda), fjärilsarter (mindre guldvinge, blåvingefjärilar), insektsarter (myrlejon) och blomarter (mattor av orkidéer).

NOF-resan kan sammanfattas så här: en upplevelse där Björn Ander och hans Skåne-kompisar Peter Persson och Hans Larsson lyfte resan till nya och ofattbara höjder.

ÖBO och NOF hjälper fåglarna

Under holkbyggarkursen i vint-ras snickrade medlemmar i NOF ihop närmare 100 fågelholkar av olika modeller.

Materialet till holkarna betalades av ÖBO, och nu har 75 fågelholkar monterats upp i ÖBOs områden i Varberga och Vivalla.

Det kommunala bostadsbolaget ÖrebroBostäder, ÖBO, ser till att det finns bostäder åt människor. Men man värnar också om den biologiska mångfalden. Därför satsar bolaget också på bland annat fåglarna.

I samarbete med NOF köpte ÖBO in material till ett stort antal fågelholkar, som bland annat snickrades ihop under holkbyggarkursen i februari. Det resulterade i holkar av många olika slag, som nu monterats upp i några bostadsområden.

Under maj jobbade NOF-arna Roland Thérus, Gunnar Bergeå och Ronnie Lindqvist tillsammans med personal från ÖBO för att få fågelholkar på plats.

MED ÖRONEN upptäcker man många arter. Peter Åslund, Björn Ander, Peter Persson, Lena Asp, Anders Eriksson, Inger Holst och Jan Bernhardsson försöker höra.

DEN FÄRGGLADA biätaren innebar ett livskryss för flera av NOF-resenärerna.

Anita blev medlem nummer 800 i NOF

Närkes Ornitologiska Förening har fått sin medlem nummer 800. Anita Larsson i Örebro heter hon. – Jag har varit med tidigare, men nu var det dags igen, säger Anita.

– Det var när Annika Lorin startade en tjejgrupp i början av 1990-talet.

Då var Anita aktiv, men sedan kom annat, bland annat barn, som upptog mycket av tiden och det aktiva fågelskådandet tog en paus.

– Nu när sonen har flyttat hemifrån tyckte jag det var dags igen, förklarar Anita.

– För mig lockar det att komma ut i naturen. Och så är det ett bra socialt sammanhang när man träffar människor med samma intresse.

VID GISLÖVS STJÄRNA i Skåne: NOF-resenärerna Anders Källman, Inger Holst, Björn Ander, Catarina Ericson, Marianne Källman, Lena Asp, Maria Wancke, Jan Bernhardsson, Peter Åslund och Anders Eriksson.

FOTO: PETER PERSSON

96529 obsar av 246 arter på 18 sidor

REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉN, Rrk, har bestått av Ove Pettersson, Anders Jacobsson, Andreas Sandberg, Per Wedholm, Ronnie Lindqvist och Albin Mauritzon.

FÅGELSKÅDARNA såg under 2023 sammanlagt 246 olika fågelarter i Närke. Inga nya arter för landskapet är rapporterade men några ovanliga arter observerades under förra året: jaktfalk, svartpannad törnskata, videsparv och fjällabb.

Rapporten Fågelåret 2023 är en sammanställning som Regionala Rapportkommittén, Rrk, sammanställt. Vi har granskat och kvalitetssäkrat de 96 529 observationer som fågelskådarna har i landskapet rapporterat på Artportalen.

Hoppas att ni får en trevlig läsning om allt som hände under 2023.

Prutgås (*Branta bernicla*)

Normalt antal fynd för landskapet. Flocken med sex ex. vid Hjälmarén, Oset 10.11 rastade dagen efter på Rävångsmaden tillsammans med den ensamma prutgås som redan fanns där sedan 20.10.

Vår: 1 ex. rastande Rånnestamaden, Tysslingen 24.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson m.fl.).

Höst: 73 ex. (38+35 ex.) sträckande Storchjälmarén 5.10 (Leif Sildén). 2 ex. Västra rakan, Kvismaren 9–10.10 (Anders Bertebo, Peter Gustafson, Daniel Andersson m.fl.). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 20.10–13.11 (Adrian Göthe, Göran Gustafsson, Anneli Stenberg m.fl.). 6 ex. Hjälmarén, Oset 10.11 (Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). 7 ex. (1+6 ex.) Rävångsmaden, Rynningeviken 11.11 (Thord Eriksson, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.).

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*)

Säkerställd häckning har under året endast rapporterats från Oset. Tre par fick ut ungar. Kvismaren var återigen bästa lokal för rastande vitkindade gäss under hösten. Dagar med antal över 800 ex. anges. Ett vinterfynd gjordes i Tysslingen i januari.

Säkerställd häckning: 10 ex. (4 adult i par+6 pulli) bo, ägg/ungar Södra Näsbyängen, Oset 30.5 (Lennart Eriksson). 5 ex. (2 adult+3 1K) bo, ägg/ungar Almbyängen, Oset 5.6 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson). 6 ex. pulli/nyligen flygga ungar Södra Näsbyängen, Oset 6.6 (Mikael Tellbe). 6 i par pulli/nyligen flygga ungar Södra Näsbyängen, Oset 16.6 (Jan Gunnarsson).

Höst: 1 000 ex. Rysjön 19.9 (Anita Karlén). 800 ex. Hammarmaden, Kvismaren 27.9 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 800 ex. Rysjön, Kvismaren 18.10 (Rune Eriksson, Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.). 890 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 26.10 (Åke Pettersson).

Vinter: 1 ex. rastande Södra maderna, Tysslingen 15–29.1 (Ove Pettersson, Lena Asp, Jan Tranderyd m.fl.).

Stripgås (*Anser indicus*)

Årets enda fynd av arten gjordes i samband med inventering av rastande gäss i landskapet under senhösten.

Höst: 2 ex. rastande Öja sjöland, Hackvad 16.11 (Kent Halttunen).

Grågås (*Anser anser*)

Grågäss rastar i allt större antal i Närke på hösten. Bara på fyra olika lokaler observerades totalt 13 690 ex. under några dagar i oktober.

Höst: 3 000 ex. Sjömosjön 12.10 (Kjell Mattsson). 2 340 ex. Ullavi, Närkes Kils-området 13.10 (Kent Halttunen).

TRETÅIG MÅS

FOTO: ANDREAS SANDBERG

rådet 13.10 (Kent Halttunen). 4 250 ex. Rysjön, Kvismaren 13.10 (Lennart Eriksson). 4 100 ex. Venastugan, Rynningeviken 15.10 (Ola Erlandsson, Per Hasselgren). Totalt 13 690 ex.

Sädgås (*Anser fabalis*)

Under våren rastade något färre sädgäss än tidigare år. Under hösten inventerades rastande sädgäss i Närke under åtta veckor. Det var första gången som slättlandskapets alla stora kända rastlokaler inventerades samtidigt.

Vår: 1 360 ex. Södra Öna, Vretstorp 3.3 (Kent Halttunen). 1 400 ex. Egersta södra strandäng, Tysslingen 8.3 (Kent Halttunen). 1 550 ex. Öns åkrar, Kvismaren 8.3 (Åke Pettersson).

Höst: I mitten på oktober fanns drygt 12 000 rastande sädgäss i Närke. En av de bästa dagarna var 19 oktober med 10 665 ex. Fördelning mellan olika områden för den dagen var: Tysslingen - Broby 2 670 ex. (Kent Halttunen, Lennart Eriksson). Kvismaren 1 895 ex. (Åke Pettersson, Anders Jacobsson). Segersjö - Skatteby 3 950 ex. (Anders Jacobsson). Västernärke 2 150 ex. (Kent Halttunen).

Tundrasädgås (*Anser fabalis rossicus*)

Första fynden av rasen rossicus för året gjordes redan i januari. För första gången noterades mer än 1 000 individer i en flock under hösten. Samtliga fynd med angivna antal redovisas,

Vår: 71 ex. Södra maderna, Tysslingen 28.1 (Lennart Eriksson). 100 ex. Öns åkrar, Kvis-

maren 26.2 (Anna-Karin Törnblom, Håkan Carlestam). 82 ex. Rysjön, Kvismaren 13.4 (Anders Jacobsson). 50 ex. Hammarmaden, Kvismaren 16.4 (Åke Pettersson). 16 ex. Ålholmsgatan 30, Norra Ormesta, Örebro 19.4 (Ola Erlandsson). 5 ex. Rysjön, Kvismaren 22.4 (Anna-Karin Törnblom, Håkan Carlestam, Bernt Bergström). 7 ex. Åkerbymaden, Tysslingen 5.5 (Ove Pettersson).

Höst: 6 ex. Hammarmaden, Kvismaren 17.9 (Anders Jacobsson). 25 ex. Rysjön, Kvismaren 2.10 (Åke Pettersson m.fl.). 10 ex. Svalnäs, Tysslingen 3.10 (Peter Fernlöf). 2 ex. Hammarmaden, Kvismaren 7.10 (Per Hasselgren). 50 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 8.10 (Anders Jacobsson). 1 280 ex. Rysjön, Kvismaren 26.10 (Åke Pettersson). 9 ex. Ekeby 11.11 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Spetsbergsgås

[Anser brachyhynchus]

Jordbrukslandskapet kring Tysslingen är numera Sveriges främsta lokal för rastande spetsbergsgäss. Under höstens organiserade gåsräkningar i landskapet noterades ännu ett rekord på sammanlagt 6 450 ex.

Vår: 3 100 ex. Tysslingen 5.4 (Lennart Eriksson, Kent Halttunen). 600 ex. Rysjön, Kvismaren 15.4 (Ola Erlandsson, Alvin Johansson).

Höst: Fyra stora flockar med totalt 6 190 ex. rastade i Tysslingeområdet vid en inventering 8.11 (Kent Halttunen) (Granhammar 2 050 ex, Sanna 1 050 ex, Ängsholmen 2 040 ex, Södra Billingingen 1 020 ex. samt 30 ex. vid Osvala.) Vid en inventering i Kvismareområdet 10.11 (Åke Pettersson) hittades ytterligare 260 ex. (Kilsgårdsåkrarna 220 ex, Ekeby 25 ex. samt Gällersta 15 ex.) Totalt 6 450 ex., nytt rekord för hösten.

Bläsgås *[Anser albifrons]*

Normalt antal rastande bläsgäss under våren både vid Kvismaren och vid Tysslingen. Högsta antal för våren anges. På hösten väljer bläsgässen andra flyttvägar och uppträder mycket sparsamt i landskapet.

Vår: 1 000 ex. Reningsverket, Sköllersta 9.4 (Jonas Melin). 1 100 ex. Öbyå kern, Kvismaren 15.4 (Ola Erlandsson). 720 ex. Gymningemaden, Tysslingen 29.4 (Kent Halttunen).

Fjällgås *[Anser erythropus]*

Den 8 oktober upptäcktes 26 ex. i Rysjön. Vid en noggrann räkning dagen efter konstaterades att det var 27 ex. De stannade kvar i området t.o.m. 14.10. Därefter mins-

kade antalet till 15–16 ex. de sista dagarna. Förutom i Rysjön uppehöll sig fjällgässen på stubbåkrarna vid Kilsgården och på Fornskinnsåkrarna.

Höst: 27 ex. Rysjön, Kvismaren 8–14.10 (Jan Tranderyd, Mariann Tranderyd, Åke Pettersson m.fl.). 16 ex. Rysjön, Kvismaren 15–18.10 (Johan Thyberg, Frank Tholfsson, Patrik Strömberg m.fl.).

AFTONFALK

FOTO: ANDERS JACOBSSON

Svart svan *[Cygnus atratus]*

Svart svan är en parkrymning och i Sverige klassad som ospontan och ej kryssbar. Icke desto mindre en trevlig och vacker fågel att se. Första fyndet sedan år 2020 då 1 ex. rastade i Tysslingen.

Vår: 1 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 5–6.5 (Lillemor Däckfors, Håkan Carlestam, Benny Fredriksson m.fl.)

Mindre sångsvan *[Cygnus columbianus]*

Vårfynden av mindre sångsvan har ökat de senaste åren och då framför allt i Tysslingen och i Kvismaren. Tre vårfynd på andra lokaler redovisas liksom även höstens tre fynd i landskapet.

Vår Tysslingen: Första fyndet gjordes med 1 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 16.3 (Bengt Österberg, Ronnie Lindqvist, Bengt

Andersson m.fl.). Under perioden 16.3–6.4 noterades nästan dagligen 1–4 ex. i området.

Högsta antal 4 ex. Norra tornet, Tysslingen 26.3 (Kent Halttunen, Lennart Söderkvist). Sista obsen blev 2 ex. Norra tornet, Tysslingen 6.4 (Mats Ericsson, Helny Olsson).

Vår Kvismaren: Första fyndet var 1 ex. Rysjön, Kvismaren 21.3 (Per Hasselgren). Under perioden 21.3–9.4 sågs 1–9 ex. på lokalen. Högsta antal 9 ex. Hammarbot-

ten, Kvismaren 28.3–1.4 (Anders Jacobsson, Per Hasselgren, Lennart Eriksson m.fl.). Sista obsen blev 1 ex. Rysjön, Kvismaren 9.4 (Bo Runesson, Peter Eklund, Frank Tholfsson m.fl.).

Vår övriga lokaler: 4 ex. Ludvigsborg, öster om Hjortkvarn 21.3 (Thomas Strid). 3 ex. Vålkärren, Vibysjön 28.3 (Kent Halttunen, Kent Larsson). 2 ex. Torp, Sköllersta 5.4 (Per Karlsson Linderum).

Höst: 1 ex. Ålholmsgatan, Norra Ormesta, Örebro 18.11 (Ola Erlandsson). 2 ex. Krokvägen 16, Örebro 19.11 (Thord Eriksson). 2 adult Ormesta holme, Oset 24.11 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.).

Sångsvan *[Cygnus cygnus]*

Sångsvanarna vid Tysslingen är Närikes mest kända och största publika händelse varje vår. Under perioden 22.3–8.4 rastade mer än 2 000 ex. i hela 17 dagar. År 2022 var det endast 3 dagar med mer än 2 000 ex. Ännu mer exceptionellt blev uppträdandet av arten under hösten med mycket höga antal på flera lokaler. Dessutom sattes ett prydligt Närikerekord för hösten med hela 1 520 ex. Högsta antal anges för olika lokaler

vår och höst.

Vår: 2 700 ex. rastande Ruinen, Tysslingen 4.4 (Mats Ericsson, Helny Olsson). 2 600 ex. rastande Ruinen, Tysslingen 5.4 (Mats Ericsson, Helny Olsson). 2 804 ex. Ruinen, Tysslingen 7.4 (Mats Ericsson, Helny Olsson).

Höst: 1 328 ex. rastande Östa, Fjugesta 16.11 (Lennart Eriksson). 1 520 ex. rastande Östa, Fjugesta 18.11 (Lennart Eriksson, Kent Halttunen). 619 ex. sträckande Tornet, Skagershultamossen 19.11 (Leif Eckmann). 1 383 ex. sträckande Ormesta holme, Oset 24.11 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). 864 ex. sträckande Svalnässtugan, Tysslingen 24.11 (Ola Erlandsson).

Gravand

(Tadorna tadorna)

Rekordartat många fynd av gravänder gjordes under året. Dessutom unika sommarfynd samt nytt fenologirekord för hösten med Närkes första fynd i november någonsin. Sannolikt var det samma hane som höll till i Bolundsängen 25 maj – 11 juni som sedan flög över till Näsbyängen i Oset, där den blev kvar och genomförde ruggning under juli – augusti. Intressant fynd av en ungfågel 1K som under några dagar i början av juli rastade tillsammans med den översomrande hanen. En gravand följde med rastande gäss i Tysslingeområdet långt in i november.

Vår: 1 ex. Klåvudden, Harge 23.4 (Kjell Ståhlberg, Andreas Sandberg, Andreas Tranderyd). 1 ex. 2K Västra dammen, Boglundsängen 14.5 (Ove Larsson, Ove Pettersson, Bengt Jalsborn m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 25.5–11.6 (Anna-Karin Törnblom, Per Hasselgren, Johan Flodin m.fl.). 7 ex. Vraks viholme, Segersjö 29.5 (Thord Eriksson). 1 ex. stationär Södra Näsbyängen, Oset 14.6–25.8 (Anita Ahlberg, Anna-Karin Törnblom, Marianne Johansson m.fl.).

Höst: 2 ex. Rysjön, Kvismaren 28.7 (Kau-no Hämeenkorpi). 1 1K Södra Näsbyängen, Oset 3–4.8 (Thord Eriksson, Lennart Eriksson, Bror Johansson). 2 ex. (1 adult + 1 1K) Södra Näsbyängen, Oset 4–6.8 (Åke Pettersson, Lennart Eriksson). 1 1K Hammarmaden, Kvismaren 22.8–11.9 (Anders Jacobsson, Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 1K Vålakärren, Vibysjön 27.8 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist, Kent Larsson). 1 1K Vålakärren, Vibysjön 2.9 (Stefan Andersson). 1 1K Venastugan, Rynningeviken 17.9 (Ola Erlandsson, Nils Eriksson, Per Hasselgren m.fl.). 1 ex. Tysslingen, Norra, Tysslingen 28–30.9 (Patrik Strömberg, Bengt Jalsborn, Anders Jons-son). 1 ex. Tysslingen, Södra, Tysslingen 30.9–25.10 (Kent Halttunen, Martin Karlsson, Anders Löfgren m.fl.). 1 ex. Närkes Kils-området 28.10–11.11 (Lennart Eriksson, Erik Törnvall, Adrian Göthe m.fl.). 2 ex. Näsbyängen, Oset 5.11 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. Granhammar, Vintrosa 13–14.11 (Kent Halttunen). 1 adult Södra Näsbyängen, Oset 14.11 (Thord Eriksson, Bernt Bergström).

FLODSÅNGARE

FOTO: PER HASSELGREN

Årta

(Spatula querquedula)

En ruvande årta stod för det högsta häckningskriteriet för året. Årtor har möjligen häckat på ytterligare minst fem lokaler. På våren rastade årtor huvudsakligen i Kvismaren, Oset, Tysslingen och

Boglundsängen men fåtaligt på andra lokaler.

Fenologi och noterbara fynd: Årets första blev 2 i par Näsbyängen, Oset 4.4 (Åke Pettersson) och årets sista blev 2 i par Rosenbergspölen, Oset 8.10 (Mikael Tellbe). Övriga noterbara fynd var 2 hanar Vålakärren, Vibysjön 16–17.4 (Kent Larsson, Joakim Johansson) och 1 hane Logsjön 15.5 (Kent Halttunen).

Säkerställd häckning: 1 hane ruvande Kvinnerstasjön, Kvismaren 12.6 (Kvismare Fågelstation).

Trolig/möjlig häckning: 1 hona Myrö våtmark, Rynningeviken 3.5 (Nils Eriksson, Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 hane Myrö våtmark nordost, Rynningeviken 4.5 (Nils Eriksson). 2 ex. i par Blackstaåns mynning, Tysslingen 16.5 (Kent Halttunen). 2 ex. i par Södra Näsbyängen, Oset 6.6 (Mikael Tellbe). 2 ex. i par Fiskingemaden, Kvismaren 7.6 (Peter Gustafson). 2 ex. i par i Rävångsmaden, Rynningeviken 8.6 (Thord Eriksson).

Skedand *(Spatula clypeata)*

Fyra säkerställda häckningar har rapporterats från landskapet. Två i Boglundsängen, en i Kvismaren samt en i Myrö våtmark. Sensomarens myckna regn lockade ovanligt många skedänder att rasta på översvämmade mader i Kvismaren.

Säkerställda häckningar: 1 hona ruvande Myrö våtmark nordost, Rynningeviken 31.5 (Nils Eriksson). Hona+9 pulli/nyligen flygga ungar Kvinnerstasjön, Kvismaren 9.6 (Bengt Hansson). Hona+7 pulli/nyligen flygga ungar samt hona+11 pulli/nyligen flygga ungar i Västra dammen, Boglundsängen 12.7 (Bengt Jalsborn).

Trolig/möjlig häckning: Utöver de säkerställda häckningarna noterades nio par i lämplig biotop under häckningstid. Intressant med 2 ex. i par i Vattenparken, Fjugesta 20.5 (Kent Halttunen).

Noterbart: 135 ex. Hammarmaden, Kvis-

maren 30.8 (Åke Pettersson, Ove Ericsson Snattherand (Mareca strepera)

Ett tiotal säkerställda häckningar samt minst 13 möjliga häckningar bekräftar artens allt starkare ställning i landskapet.

Möjlig häckning – par sedda i lämplig häckningsbiotop: 2 i par Näsudden, Dimbobaden 22.4 (Daniel Andersson). 2 i par Södra maderna, Tysslingen 1.5 (Ove Pettersson). 2 i par Rävångsmaden, Rynningeviken 4.5 (Thord Eriksson). 2 i par Göksholms båthamn, Göksholm 5.5 (Anders Jacobsson). 2 i par Näsudden, Dimbobaden 13.5 (Daniel Andersson). 2 i par Rosenbergstugan, Oset 13.5 (Erling Lillberg). 4 i par Domarkärret, Almby 14.5 (Åke Pettersson). 4 i par Rävångsmaden, Rynningeviken 26.5 (Thord Eriksson). 2 i par Hästhagens våtmark, Ässkog 27.5 (Per Wedholm). 2 i par Norra Sikören, Storhjälmaren T-län Södra 6.6 (Per Flodin). 2 i par Åslaholmen, Kvismaren 12.6 (Daniel Andersson).

Säkerställda häckningar: 1 ex. ruvande Fågelsjön, Kvismaren 27.5 (Kvismare Fågelstation). 1 hona ruvande Björka lertag 27.5 (Jonas Engzell). 1 ex. ruvande Kvinnerstasjön, Kvismaren 12.6 (Kvismare Fågelstation). 5 ex. pulli/nyligen flygga ungar Lötén,

KUNGSFISKARE

FOTO: BIRDNERDS

Kvismaren 25.6 (Kvismare Fågelstation). 8 ex. (1 hona+7 pulli/nyligen flygga ungar Sörbysjön, Kvismaren 9.7 (Ola Erlandsson). 1 adult pulli/nyligen flygga ungar Östra dammen, Boglundsängen 12.7 (Bengt Jalsborn). 8 pulli/nyligen flygga ungar Östra dammen, Boglundsängen 12.7 (Bengt Jalsborn). 8 ex. pulli/nyligen flygga ungar Rysjön, Kvismaren 23.7 (Åke Pettersson). 8 ex. (1 adult hona+7 pulli) bo, ägg/ungar Södra Näsbyängen, Oset 23.7 (Lennart Eriksson). 2 ex. (1 adult hona+1 pulli) bo, ägg/ungar Södra Näsbyängen, Oset 23.7 (Lennart Eriksson).

Höst: 300 ex. Hammarmaden, Kvismaren 30.8 (Åke Pettersson, Ove Ericsson). 240 ex.

Västra dammen, Boglundsängen 1.9 (Lennart Eriksson).

Bläsand (*Mareca penelope*)

Intressant fynd av trolig reproduktion i Oset redovisas samt ett vinterfynd.

Trolig häckning: 2 adult i par parning/parningsceremonier Näsbyängen, Oset 23.4 (Per Wedholm).

Vinter: En 2K hane med skadat ben i Wadköping, Stadsparken 1.1 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson).

Stjärtand (*Anas acuta*)

Ovanligt stora antal rastade på översvämmande mader i Kvismaren i september och från Venastugan redovisas en dag med bra sträck.

Höst: 225 ex. Hammarmaden, Kvismaren 2.9 (Anders Jacobsson). 180 ex. Hammarbotten, Kvismaren 5.9 (Anders Jacobsson). 107 ex. str. SV Venastugan, Rynningeviken 10.9 (Ola Erlandsson, Lennart Eriksson).

Amerikansk kricka (*Anas carolinensis*)

Två fynd som med stor sannolikhet var samma individ. En hane rastade i Kvismaren ett par dagar. Dagen efter den lämnat Kvismaren upptäcktes den i Boglundsängen, där den sedan kunde beskådas i hela två veckor.

Vår: 1 hane Löten, Kvismaren 13–14.4 (Ronny Nilsson, Anders Jacobsson, Bernt Bergström m.fl.). 1 hane Boglundsängen 15–30.4 (Anders Carlberg, Claes Dyst m.fl.).

Brunand (*Aythya ferina*)

Glädjande rapporter om två lyckade häckningar i Oset och en i Rynningeviken. Totalt fick tre par ut tio ungar. Höga antal rastande brunänder i Kvismaren under hösten. Slutligen redovisas årets enda vinterfynd.

Säkerställda häckningar: 2 i par i lämplig häckbiotop Gammelån, Oset 3.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 4 pulli/nyligen flygga ungar Rävångsmaden, Rynningeviken 5.7 (Thord Eriksson). 4 pulli födosökande Gammelån, Oset 5.7 (Staffan Gustavsson). 2 pulli/nyligen flygga ungar Södra Näsbyängen, Oset 30.7 (Albin Mauritzon, Kjell Ståhlberg).

Höst: 13 ex. Rysjön, Kvismaren 30.8 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 25 ex. Rysjön, Kvismaren 13.9 (Rune Isaksson). 31 ex. Rysjön, Kvismaren 11.10 (Rune Eriksson, Ingvar Gustavsson, Tord Sundström m.fl.). 30 ex. Rysjön, Kvismaren 5.11 (Håkan Lilja, Christina Lilja). Höstens sista fynd blev 1 hona i Rysjön, Kvismaren 21–23.11 (Åke Pettersson, Ove Pettersson).

Vinter: 1 ex. födosökande Svartåns mynning, Oset 28.1 (Göran Gustafsson).

Bergand (*Aythya marila*)

Normalt antal rapporter för året och samtliga fynd redovisas.

Vår: 2 ex. Hästnäs 8–16.4 (Johannes Almqvist). 2 honfärgade Klåvudden, Harge 23.4 (Andreas Tranderyd, Andreas Sandberg m.fl.). 8 ex. (4 hane+4 hona) Klåvudden, Harge 3.5 (Nils-Erik Ström). 3 ex. (2 hane+1 hona) Nydalen 8.5 (Christer Sölveling, Christer Tegebro, Anders Jacobsson).

Höst: 1 hane Vraks viholme, Segersjö 9.7 (Thord Eriksson). 1 hona Vålakärren, Vibysjön 13.8 (Kent Larsson, Erik Törnvall m.fl.). 1–2 honfärgade Strandpromenaden, Rynningeviken 11–14.10 (Kerstin Signal, Tord Sundström, Ingvar Gustavsson). 1–2 honfärgade Rysjön, Kvismaren 13–18.10 (Nils Hultman, Anders Carlberg, Gunnar Carlsson m.fl.). 1 1K Tysslingen, Norra 23.10

BLÅHAKE

FOTO: BROR JOHANSSON

(Helny Olsson, Bengt Jalsborn). 1 hona Katrinelund, Stora Mellösa 23.10 (Anders Jacobsson). 1–2 honfärgade Rysjön, Kvismaren 29.10–5.11 (Anders Jacobsson, Patrik Hedengren, Per Hasselgren m.fl.).

Ejder (*Somateria mollissima*)

Normalt uppträdande av arten under våren. Ett unikt fynd i Vättern i juni blev Närkes femte junifynd sedan 1993. Fåtalig på hösten. En hona i Hjälmaran i oktober blev blott femte fyndet av ejder på senhösten i landskapet sedan 1980.

Vår: 1 hane Rysjön, Kvismaren 22.4 (Anders Jacobsson, Magnus Friberg, Patrik Hedengren m.fl.). 3 ex. Klåvudden, Harge 23.4 (Kjell Ståhlberg, Andreas Sandberg, Andreas Tranderyd). 13 ex. Vårboadad, Nysund Nr 23.4 (Sören Hedberg, Christian Allén). 1 ex. Klåvudden, Harge 2.5 (Toni Berglund). 5 ex. Klåvudden, Harge 10.5 (Nils-Erik Ström, Peter Gustafson).

Noterbart: 9 hane Stora Röknen, Vättern Nr 16.6 (Leif Sildén).

Höst: 1 hona Djursnäsön, Dimbobaden 21.10 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Svärta (*Melanitta fusca*)

Ovanligt många fynd gjordes under vintern och samtliga i Hjälmaran. Under våren sågs

som vanligt de flesta svärtorna i norra Vättern, men fynd gjordes även i Skagern, Kvismaren och Hjälmaran. Höstens enda svärta hittades ovanligt nog i Sottern.

Vinter: 1 hona Näsudden, Dimbobaden 18–20.1 (Ronny Nilsson, Anders Jacobsson, Ola Strand). 2 ex. Låppe småbåtshamn, Låppe 19.1 (Jan Ridell). 2 ex. Hjälmaran, Oset 20–22.1 (Christer Tegebro, Thord Eriksson, Lennart Eriksson m.fl.).

Vår: 6 ex. Nydalens hamn, Nydalen 10.4 (Johannes Almqvist). 3 ex. Vårbo, Skagern Nr 15.4 (Mårten Persson, Sören Hedberg, Christian Allén). 4 hane Klåvudden, Harge 16.4 (Kjell Ståhlberg). 11 ex. Klåvudden, Harge 23.4 (Kjell Ståhlberg, Andreas Sandberg, Andreas Tranderyd). 1 hane Klåvudden, Harge 27.4 (Hans Waern). 4 ex. Klåvudden, Harge 28.4 (Peter Gustafson). 1 hane Kvismaren 29.4 (Peter Bryngelson). 8 ex. Klåvudden, Harge 29.4 (Kjell Ståhlberg). 4 ex. Klåvudden, Harge 29.4 (Ove Pettersson, Kent Halttunen m.fl.). 1 ex. Hjälmaran Nr 5.5 (Leif Sildén). 5 ex. Nydalen 8.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Christer Sölveling). 9 ex. Klåvudden, Harge 10.5 (Nils-Erik Ström, Peter Gustafson).

Höst: 1 ex. Sottern 1.10 (Leif Sildén).

Sjöorre (*Melanitta nigra*)

Att sjöorrar passerar Närke på bred front både på vår- och höststräcket framgår tydligt av alla rapporter i Artportalen. Två vinterfynd redovisas liksom de mest noterbara fynden för våren och hösten.

Vinter: 1 ex. Dimbobaden 5.1 (Roland Thuvander). 1 hane Engelbrektsbolmen, Göksholm 18.2 (*Anders Jacobsson, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Vår: Lockläte Barkaregatan, Näsby, Örebro 19.3 (Per Wedholm). Lockläte Barkaregatan, Näsby, Örebro 21.3 (Per Wedholm). 200 ex. Tysslingen, norra 25.4 (Lennart Eriksson). 120 ex. Klåvudden, Harge 2.5 (Toni Berglund). 72 ex. Hjälmaran Nr 5.5 (Leif Sildén). 356 ex. Nydalen 8.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Christer Sölveling).

Höst: 13 ex. Hjälmaran, Oset 23.7 (Lennart Eriksson). 12 ex. Sottern 1.10 (Leif Sildén). 42 ex. Åsön 3.10 (Leif Sildén). 12 ex. Rysjön, Kvismaren 3.11 (Anders Jacobsson). 11 ex. Tysslingen, Södra 9.11 (Bengt Jalsborn).

Alfågel (*Clangula hyemalis*)

Förekomsten av alfåglar i landskapet varierar mycket mellan olika år. Facit för året blev endast fem fynd med totalt 14 individer. Vinterfyndet i Karlsund blev Närkes blott andra fynd någonsin i januari. Första fyndet gjordes av Lage Johnsson vid Segersjö 5.1 1992.

Vinter: 1 hona Fallen, Karlslund 24.1 (*Ove Pettersson, Bengt Österberg m.fl.).

Vår: 2 ex. NO Hästnäs 23.4 (Johannes Almqvist). 3 ex. (1 hane+2 hona) Almbyängen, Oset 2–7.5 (Lennart Söderkvist, Christer Tegebro, Lennart Eriksson m.fl.). 2 i par Vårbobadet, Nysund 4.5 (Sören Hedberg).

Höst: 6 ex. Rynningeviken 16.11 (Staffan Gustavsson, Ove Pettersson och Thord Eriksson).

Salskrake (*Mergellus albellus*)

En mild vinter gjorde att de första salskrakerna dök upp i landskapet redan i januari. Dessutom rastade ovanligt höga antal på flera lokaler under våren. Noterbart är även några sommarfynd. Som vanligt rastade salskrakar talrikt i Hjälmarens vikar på senhösten. Högsta antal vår och höst redovisas.

Vår: 2 i par Svartåns mynning, Oset 17.1 (Jan Tranderyd, Thord Eriksson, Åke Jalo m.fl.). 1 hane rastande Näsudden, Dimbobaden 18.1 (Ronny Nilsson). 1 hane Svartåns mynning, Oset 19.1 (Bernt Bergström, Emma Karlsson, Ulf Andersson m.fl.). 20 ex. Björksundet, Göksholm 4.3 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 15 ex. (5 hanner och 10 honor) Hargedammarna, Harge 1.4 (Nils-Erik Ström, Kjell Ståhlberg). 11 ex. Yxviken, Segersjö 3.4 (Anders Jacobsson). 10 ex. Vibysjön 12.4 (Andreas Sandberg). 22 ex. Nannberga 16.4 (Johannes Almqvist).

Sommar: 1 honfärgad Södra Näsbyängen, Oset 15.6 (Patrik Strömberg). 1 hane Rysjön, Kvismaren 28.6–7.7 (Magnus Persson, Åke Pettersson, Björn Eriksson m.fl.). 2 honfärgade Rysjön, Kvismaren 21.7–29.8 (Jonas Melin, Patrik Strömberg, Roine Magnusson m.fl.).

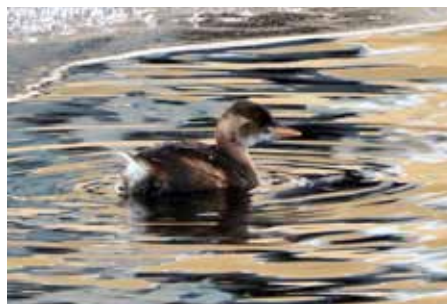
Höst: 105 ex. Hästhagaviken, Katrinelund 5.11 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson m.fl.). 80 ex. Yxnäsa udde, Segersjö 15.11 (Ola Strand). 140 ex. Äsöbron 15.11 (Gunnar Nilsson, Rune Eriksson, Ingvar Gustavsson m.fl.).

Småskrake (*Mergus serrator*)

Småskrakar rastade i landskapets sjöar både på vår- och höststräcket. Ingen säker häckning har rapporterats trots många intressanta fynd under framför allt försommaren. Stor ansamling i Vättern i juni är också intressant.

Fenologi: Årets första blev 1 hane Klåvudden, Harge 4.3 (Nils-Erik Ström) och årets sista blev 2 honfärgade Hjälmaren, Oset 22.11 (Christer Tegebro, Thord Eriksson, Bengt Jalsborn).

Möjliga häckningar: 2 par Askersundshamn, Askersund 28.5 (Håkan Persson). 2 i par Hjälmarsholmsviken, Storhjälmaren 31.5 (Peter Åslund). 1 hane Tikanäs, Åviken 3–6.6 (Rune Eriksson). 2 hane Vrahs vihol-

SMÅDOPPING

FOTO: ANDERS JACOBSSON

me, Segersjö 3.6 (Thord Eriksson). 3 hane Spelmansvägen, Askersund 3.6 (Stellan Amzoll). 1 hane vid Vrahs viholme, Segersjö 6.6 (Thord Eriksson). 4 adult i par Vännevikens 6.6 (Per Wedholm). 2 adult Stallgården, Storhjälmaren T-län Norra 11.6 (Per Flodin). 3 adult Sottern 17.6 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren, Kristina Lindqvist). 2 hona Sottern 23.7 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren).

Noterbart fynd: 50 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 16.6 (Leif Sildén).

Järpe (*Tetrastes bonasia*)

En enda lyckad häckning konstaterades under året av denna svårinventerade hönsfågel. Från landskapets olika skogsområden rapporterades från 32 olika lokaler med totalt 37 individer.

Säkerställd häckning: 2 ex. pulli/nyligen flygga ungar Porrtjärn 21.6 (Sören Hedberg).

Tjäder (*Tetrao urogallus*)

På 34 lämpliga lokaler i gammelskog har tjädertuppar påträffats på spelplats eller i närheten. Flera observatörer har valt att inte ange antal tuppar varför uppgift om totalt antal saknas. En ruvande tjäder och två kullar med fem respektive fyra pulli har rapporterats från ytterligare tre lokaler.

Orre (*Lyrurus tetrix*)

Orrar spelade på minst 33 olika lokaler i Närkes skogsområden under våren. Totalt antal spelande/hörda tuppar blev 149 ex. Sex spelplatser med 12–30 tuppar stod för 104 ex. och resterande 45 ex. var enstaka eller få individer.

Rapphöna (*Perdix perdix*)

De rapphönskullar som rapporterats i Oset och på flera lokaler i Tysslingeområdet är med mycket stor sannolikhet uppfödda och utsläppta individer. Några fynd med okänd status redovisas.

Övriga fynd: 2 ex. stationär Kullängsstugan, Östra Laxsjön 20.3 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 2 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Rala åkermark, Hallsberg 1–8.4

(Christer Johansson, Gunnar Rohed). 5 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 1.4 (Ola Strand). 2 i par permanent revir Björka lertag 28.5–21.6 (Jonas Engzell, Frank Tholfsson m.fl.). 6 ex. stationär Björka lertag 16.10 (Frank Tholfsson).

Vaktel (*Coturnix coturnix*)

43 spelande individer fördelat på ca 30 lokaler. Detta är strax under snittet för den senaste tioårsperioden.

Första och sista obsen för året: 1 ex. Sanamaden, Vintrosa 15.5 (Maria Wanche). 1 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 1.9 (Anders Jacobsson).

Nattskärre (*Caprimulgus europaeus*)

Ett mycket bra år. Antalet rapporterade spelande nattskärre blev ca 125 ex. i landskapet, vilket är det högsta antalet rapporterade på åtminstone 20 år. Flest fynd gjordes söder och norr om Laxå (drygt 30 ex.), runt Svartå (27 ex.), Kägla (25 ex.), Kilsbergen (20 ex.) och Hallsberg/ Brevens bruk (15 ex.).

Höst: 1 ex. rastande Resta 3.8 (Benjamin Rodling, Ewan Fenelon). 8 ex. födosökande Svartå 17.8 (Leif Sildén). 1 ex. trafikdödad Gryt 24.8 (gm Magnus Persson). 1 ex. Öknabron, Kvismaren 24.8 (Ola Strand).

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

Arten återfinns på någonstans mellan 15–20 lokaler i landskapet, eventuellt något färre då det är svårt att veta hur många olika individer det är som ses i olika delar av Örebro, Stora Mellösa, Odensbacken, Kumla och Fjugesta. Säkerställd häckning och de högsta antalen observerade under året redovisas.

Säkerställd häckning: 1 adult ruvande Stora Mellösa 6.8 (Anders Jacobsson).

Större antal: 7 ex. Råsta, Stora Mellösa 16.9 (Mats Strandberg). 5 ex. födosökande Asker 16.11 (Jan Gunnarsson).

Skogsduva (*Columba oenas*)

Fynd från januari listas. Inga fynd i december.

Vinter: 1 ex. födosökande Bärsta åkrar, Kvismaren 14.1 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 4 adult födosökande observerad Hällabrottet, Hällabrottet 19.1 (David Kindgren Bartholdsson). 6 ex. rastande Nedre snåret, Kvismaren 29.1 (Per Hasselgren m.fl.).

Ringduva (*Columba palumbus*)

Likt tidigare vintrar har många ringduvor övervintrat i Örebro och ett fåtal på andra orter.

Större antal: 1 010 ex. sträckande N Södra maderna, Tysslingen 8.4 (Ola Erlands-

son). 1 350 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Ola Erlandsson, Bengt Andersson m.fl.). 1 020 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 8.10 (Ola Erlandsson).

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

Som vanligt på senare år finns vinterfynd på båda sidor av årsskiftet. I början av året tolt 5 ex. fördelat på tre lokaler, och i december två lokaler med 1 ex. vardera.

Vinter: 3 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1.1–25.3 (Hans Waern, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. Oset 7–15.1 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming m.fl.). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 18.1 (Nils-Erik Ström, Ulf Allvin). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 7–28.12 (Anders Jacobsson, Frank Tholfsson m.fl.). 1 ex. Vattenparken, Fjugesta 30.12 (Kent Halttunen).

Kornknarr (*Crex crex*)

Ett mycket dåligt år för kornknarren med endast nio spelande kornknarrar fördelat på åtta lokaler. Det är det lägsta antalet kornknarrar sedan 2004, och kan jämföras med de senaste tio årens snitt på ca 25 fåglar. Samtliga fynd listas här:

1 ex. Lillängen, Oset 15.5 (Patrik Hedengren, Åke Pettersson m.fl.). 1 ex. Husön, Kvismaren 18–19.5 (Magnus Persson, Anders Jacobsson m.fl.). 1 ex. Sättra, Ekeby 25.5 (Johan Thyberg). 1 ex. Björka, Kumla 2–5.6 (Peter Eriksson, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. Uggelboda, Stortorp 7–8.6 (Ola Strand). 1 ex. Ödebo 11.6 (Rolf Hagström). 2 ex. Slätten, Örebro 24.6–9.7 (Ros-Marie Andersson, Elias Ernvik m.fl.). 1 ex. Södra Åsta 5.8 (Claes Nordell).

Småfläckig sumphöna

(*Porzana porzana*)

Ett mycket dåligt år med endast 11 spelande individer, att jämföra med 27 ex. 2022,

17 ex. 2021 och 22 ex. 2020. Sämsta året sedan 2017. Fynden under 2023 fördelas på Kvismaren 5 ex., norra Tysslingen 2 ex., Oset 3 ex. och Rynningeviken 1 ex.

Noterbart: 2 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 25.4–5.8 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul m.fl.). 3 ex. Södra Näsbyängen, Oset 4.5–2.8 (Anders Bertebo, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 4–9.5 (Ola Erlandsson, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. Rävgången, Rynningeviken 16.5–6.6 (Thord Eriksson, Lennart Eriksson). 3 ex. Hammarbotten, Kvismaren 31.5–28.7 (Åke Pettersson, Daniel Andersson m.fl.). 1 ex. Löten, Kvismaren 28.6–4.8 (Anders Jacobsson, Benjamin Rodling m.fl.).

Rörhöna (*Gallinula chloropus*)

Ett mycket dåligt år när det gäller rapporter under häckningstid och säkerställd häckning. Arten är noterad på ca 20 lokaler under häckningstid. Säkerställd häckning på endast två lokaler, med fyra ungar rapporterat från Oset. Alla vinterfynd listas nedan.

Vinter: 5 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1.1–15.4 (Andreas Sandberg, Ove Åkeson m.fl.). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 4.1 (Andreas Sandberg, Irma Jakobsson). 1 ex. Tyresfall 10.2 (Kerstin Sköld). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 2.12 (Gunnar Rohed). 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 7–28.12 (Anders Jacobsson, Patrik Strömberg m.fl.).

Trana (*Grus grus*)

Inga vinterfynd gjordes i år. Första obsen gjordes den 14 mars, och sista obsen den 19 november. Högsta antalet från de officiella räkningarna i Kvismaren är det näst högsta någonsin, och mer än det dubbla jämfört med det dåliga året 2022. Men det är en liten bit från rekordåret 2017 med mer än 24 000 tranor i Kvismaren.

Större antal: 1 000 ex. rastande Vålakärren, Vibysjön 12.9 (Kent Larsson). 1 038 ex. sträckande S Venastugan, Rynningeviken 17.9 (Ola Erlandsson, Nils Eriksson m.fl.). 1 101 ex. sträckande Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Ola Erlandsson, Bengt Andersson m.fl.). 20 732 ex. rastande Kvismaren 2.10 (Magnus Friberg, Conny Hedengren m.fl.). 1 800 ex. sträckande SV Åsbro 5.10 (Kent Larsson).

Smådopping

(*Tachybaptus ruficollis*)

Under häckningstid noterad på ca tio lokaler, och säker häckning på två lokaler. Tänkbart är dessutom några av de 3–8

smådoppingarna i Rysjön under september och oktober är ungar från en häckning där. Närkes totala population är sannolikt runt tio par.

Häckningar: 1 häckning (1 unge) Vålakärren, Vibysjön 8.4–12.9 (Henrik Johansson, Kent Larsson m.fl.). 1 häckning (2 ungar) Södra Näsbyängen, Oset 10.4–14.9 (Christer Tegebro, Per Wedholm m.fl.).

Noterbart: 8 ex. rastande Rysjön, Kvismaren 2.10 (Patrik Hedengren). 1 ex. rastande Brevens bruk 5–9.12 (Anders Jacobsson m.fl.).

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

En obs i Segersjö den 8 november slår sena höstrekordet med några dagar. Första obsen var den 8 april. Antal häckande par bedöms vara runt 20 i landskapet med majoriteten i Kvismaren. Även Oset och Rynningeviken, Domarkärret samt Segersjö har häckande gråhakedopping.

Häckningar: 4 i par ruvande Segersjö herrgårdssdam, Segersjö 15.5 (Anders Jacobsson). 3 ex. (2 adult+1 pulli) Kvinnerstasjön, Kvismaren 21.6 (Anders Jacobsson). 5 ex. (2 adult i par+3 pulli) bo, ägg/ungar Ladviken, Oset 26.6 (Thord Eriksson, Lennart Eriksson). 3 pulli/nyligen flygga ungar Rysjön, Kvismaren 17.7 (Åke Pettersson). 3 ex. (2 adult+1 1K) pulli/nyligen flygga ungar Södra Näsbyängen, Oset 19.7 (Christina Lilja, Håkan Lilja).

Fenologi: 1 adult stationär Segersjö herrgårdssdam, Segersjö 8.11 (Anders Jacobsson).

Större antal: 18 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Rysjön, Kvismaren 13.7 (Anders Jacobsson).

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

Till skillnad från senare år observerades inte arten under årets alla månader. December var den månad som blev utan observationer i år. I januari och februari finns observationer från Vättern, Hjälmaren och Skagern.

Större antal: 1 200 ex. rastande Storhjälmaren 23.7 (Leif Sildén). 1 200 ex. rastande Storhjälmaren 14.9 (Ola Strand).

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*)

Svårbedömd art, men bedömning utifrån rapporter är 49 par med permanent revir fördelat på knappt 20 lokaler. Oset/ Rynningeviken, Boglundsängen och Ängsholmen hyser flest par. 20 par är rapporterade med säkerställd häckning, varav några dock spolierades under ruvning. Dessutom finns enskilda rapporter i häcktid i lämplig biotop på ytterligare sju lokaler - alltså totalt nästan 30 lokaler under häcktid. Snäppet lägre antal par och lokaler jämfört med de senaste åren. Första och sista obsen: 2 ex. födosö-

BRUND

FOTO: THORD ERIKSSON

kande Rysjön, Kvismaren 8.4 (Jan Ridell). 1 ex. födosökande Strandpromenaden, Rynningeviken 11.10 (Staffan Gustavsson m.fl.).

Strandskata (*Haematopus ostralegus*)

Strandskator noterades nära nog över hela landskapet. Däremot verkar de likt tidigare år ha svårt att lyckas med häckningarna. Endast fyra säkerställda häckningar med nyligen flygga ungar. Mycket bra sträck i norra Vättern under våren. Endast antal över 50 ex. redovisas både för vår- och höststräcket.

Säkerställda häckningar: 3 ex. pulli/nyligen flygga ungar CV-området, Örebro 2.6 (gm Ylva Malm). 1 adult bo, ägg/ungar Örnros, Örebro 2.6 (gm Ylva Malm). 1 pulli/nyligen flygga ungar Kumlaanstalten 13.6 (Albin Enetjärn, Britta Sterner). 2 ex. pulli/nyligen flygga ungar Sörbyängen, Örebro 19.6 (Jan Gunnarsson).

Vår: 250 ex. Nydalen 8.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Christer Sölveling). 52 ex. N Nydalens hamn, Nydalen 12.5 (Åke Pettersson, Ove Pettersson). 75 ex. N Nydalen 19.5 (Claes Nordell).

Höst: 50 ex. SV Venastugan, Rynningeviken 13.8 (Ola Erlandsson).

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*)

För första gången på många år konstaterades en lyckad häckning med flygga ungar. Flera bra dagar med sträckande ljungpipare på hösten värda att noteras.

Säkerställd häckning: 4 ex. (2 ad i par+2 pulli/nyligen flygga ungar) Södra Hällsjösmossen, Villingsbergs skjutfält 17.7–6.8 (Ola Erlandsson).

Höst: 177 ex. Venastugan, Rynningeviken 10.8 (Ola Erlandsson). 304 ex. Venastugan, Rynningeviken 16.8 (Ola Erlandsson m.fl.). 180 ex. Venastugan, Rynningeviken 16.8 (Ove Larsson). 110 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 14.9 (Mats Weiland). 110 ex. Örebro sluss 21.9 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén).

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

Endast två fynd gjordes under våren och båda i Kvismaren. Desto vanligare i landskapet på hösten. Under perioden 7.7–13.10 noterades regelbundet sträckande eller rastande individer på många lokaler. Högsta antalen under hösten för respektive lokal samt ett sent fynd redovisas.

Vår: 1 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 3–7.6 (Bengt Hansson, Anders Jacobsson, Peter Gustafson m.fl.). 1 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 18.6 (Andreas Tranderyd).

Höst: 11 ex. (5 ex. rastande+6 ex. sträckande) Venastugan, Rynningeviken 12.8 (Ola Erlandsson). 9 ex. Välakärren, Vibysjön 13.8 (Kent Larsson). 8 1K Hamarmaden, Kvismaren 16.9 (Matthis Persson).

7 ex. Nannberga 16.9 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 5 ex. Västra dammen, Boglundsängen 29.9 (Bengt Jalsborn). 5 ex. Ormestaängarna, Oset 2.10 (Sten Axelsson, Ronnie Lindqvist).

Noterbart: 1 ex. Åkerbydammen, Tysslingen 6.11 (Per Wedholm).

Fjällpipare (*Eudromias morinellus*)

Årets enda flock med fjällpipare rastade på åkrar kring Fornskinnsmossen i Kvismaren 17–20 maj. Kan inte uteslutas att samma individer eller från samma flock har förflyttat sig mellan åkrarna de olika dagarna.

Vår: 9 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 17.5 (Anders Jacobsson, Åke Pettersson, Hans Waern m.fl.). 5 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 18.5 (Patrik Strömberg). 5 ex. Kalsta åkrar, Kvismaren 18.5 (Anders Carlberg, Joacim Nilsson, Johan Wahlstedt). 7 ex. Kalsta åkrar, Kvismaren 19.5 (Per Salomonsson). 3 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 20.5 (Kvismare Fågelstation).

Större strandpipare (*Charadrius hiaticula*)

Rekordstora regnmängder under sensommaren skapade utsökta översvämmade våtmarker för vadare. Högsta antalen större strandpipare i Välakärret och i Kvismaren redovisas.

Höst: 110 ex. Välakärren, Vibysjön 27.8 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 100 ex. Hamarmaden, Kvismaren 7.9 (Daniel Andersson). 80 ex. Hamarmaden, Kvismaren 9.9 (Daniel Andersson). 90 ex. Hamarmaden, Kvismaren 11.9 (Ola Strand).

Mindre

strandpipare

(*Charadrius dubius*)

Glädjande många lyckade häckningar rapporterade under sommaren. Från fem olika lokaler har reproduktion kunnat fastställas.

Säkerställda häckningar:

1 pulli/nyligen flygga ungar Västra dammen, Boglundsängen 9.6 (Bengt Jalsborn).

3 pulli/nyligen flygga ungar CV-gatan, Alnängarnas koloniträdgård 2.7 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 3 pulli/ny-

ligen flygga ungar Atlasruta 10F4f (Äsön) 14.7 (Lars Johansson). 1 adult+pulli/nyligen flygga ungar Örnros, Örebro 19.7 (Ylva Malm). 1 ex. avledningsbeteende Hallsbergs motorstadium, Åsbro 22.7 (Gunnar Rohed).

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)

Årets första tofsvipa kom redan i januari till Kvismaren. Troligen samma individ de två dagarna.

Vinter: 1 ex. Hammarbotten, Kvismaren 20.1 (Anders Jacobsson). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 20.1 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Hammarbotten, Kvismaren 21.1 (Ola Strand, Bo Runesson).

Småspov (*Numenius phaeopus*)

Normal fyndbild med första fyndet 25 april och sista 10 september. Några större flockar har medtagits i rapporten.

Vår: 2 ex. Tysslingen, norra 25.4 (Christer Tegebro). 24 ex. Klåvudden, Harge 2.5 (Toni Berglund). 11 ex. Ormestaängarna, Oset 2.5 (Hans Waern).

Höst: 13 ex. Södra Näsbyängen, Oset 13.8 (Linda Meijer). 2 ex. Näsbyängen, Oset 10.9 (Mikael Tellbe).

Myrspov (*Limosa lapponica*)

Inga fynd på våren. Mer normalt uppträdande under hösten med både rastande och sträckande individer. Större flockar och ett urval fynd värda att noteras redovisas.

Höst: 3 ex. Västra dammen, Boglundsängen 18.7 (Magnus Persson). 17 ex. str. SV Hammarkullen, Kvismaren 20.7 (Ola Erlandsson). 4 ex. Södra Näsbyängen, Oset 25.7 (Andreas Garpebring, Lena Asp).

18 ex. str. SV Barkaregatan, Näsby, Örebro 6.8 (Per Wedholm). 34 ex. str. SV Blåklintstigen, Örebro 12.8 (Lennart Eriksson). 3 ex. str. Vättern Nrk 13.8 (Leif Sildén). 26 ex. str. SV Lövsta, Kvismaren 14.8 (Magnus Friberg). 5 ex. Hamarmaden, Kvismaren 16.8 (Magnus Persson, Rune Eriksson, Ingvar Gustavsson m.fl.).

Rödspov (*Limosa limosa*)

I vanlig ordning så dök det upp enstaka

GRAVAND

FOTO: SUNE JOHANSSON

rödspovar under våren i landskapet på lämpliga häckplatser. Färre fynd 2023 än snittet, inga fynd med häckningskriterier. Endast Osetfågeln rasbestämdes till europeisk rödspov ssp scandinavica.

Vår: 1 ex. Oset 11.4–4.5 (*Lennart Eriksson, *Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. Killingemaden, Kvismaren 12.4 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 15.5 (Christian Allén). 1 ex. Södra Näsbyängen, Oset 29.5 (Kurt Östberg). 1 ex. Boglundsängen 5.6–18.7 (*Ilze Kupce).

Höst: 2 ex. Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 24.7–2.8 (*Roine Magnusson m.fl.). 2 ex. Hammarkullen, Kvismaren 23.8 (Daniel Andersson).

Dvärgbeckasin (*Lymnocyptes minimus*)

Spelade dvärgbeckasiner hördes under våren i Kvismaren, Tysslingen och Oset. Positivt, då på våren 2022 inga spel hördes alls. Samtliga fynd både vår och höst finns med i sammanställningen.

Vår: 1 ex. Södra Näsbyängen, Oset 11.4 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson, Thord Eriksson). 1 ex. Näsbyängen, Oset 19.4 (Mikael Tellbe). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 24–25.4 (Björn Erixon, Åke Pettersson). 1 ex. Tvärvägen, Oset 29.4 (Albin Mauritzon). 1 ex. Södra Näsbyängen, Oset 3–4.5 (Per Wedholm, Staffan Gustavsson, Tord Sundström m.fl.). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 4–5.5 (Ola Strand, Ola Erlandsson, Patrik Hedengren m.fl.). 1 ex. Ormestaängarna, Oset 7.5 (Per Wedholm). 1 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 7.5 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 ex. Ormestaängarna, Oset 10.5 (Christer Tegebro). 1 ex. Södra Näsbyängen, Oset 20.6 (Marianne Johansson).

Höst: 2 ex. Venastugan, Rynningeviken 23.8 (Ola Erlandsson). 3 ex. Välakärren, Vibysjön 28.10 (Johannes Almqvist). 1 ex. Nedre snåret, Kvismaren 4.11 (Patrik Hedengren, Anders Jacobsson).

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*)

År 2023 gav helt klart en sämre fyndbild för dubbelbeckasinen i Närke med 11 ex. på 7 lokaler jämfört med 14 spelade på 13 lokaler 2022. Noterbart är ett höstfynd.

Vår: 4 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 7–13.5 (*Marianne Johansson, *Gunilla Frimodig, *Lennart Söderkvist m.fl.). 1 ex. Ormestaängarna, Oset 7–15.5 (*Per Wedholm). 1 ex. Björka lertag 8.5 (Jonas Engzell). 1 ex. Myrö våtmark nordost, Rynningeviken 12.5 (Nils Eriksson). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 12–15.5 (*Patrik Hedengren, *Conny Hedengren m.fl.). 2 ex. Boglundsängen 12–14.5 (*Gunnar Nilsson, *Ingvar Gustavsson, *Ove Larsson m.fl.).

Höst: 1 ex. Skrämmen, Brevens bruk 11.8 (Kauno Hämeenkorpi).

Smalnäbbad simsnäppa

(*Phalaropus lobatus*)

Fem fynd med totalt sex individer är normalt för landskapet.

Vår: 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 19.5 (Bengt Jalsborn, Staffan Gustavsson, Jan Tranderyd m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 29.5 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson, Thord Eriksson m.fl.). 1 hona Västra dammen, Boglundsängen 2.6 (Bengt Strandqvist, Bengt Andersson, Erik Törnvall m.fl.). 2 ex. Västra dammen, Boglundsängen 7.6 (Ove Larsson). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 10.6 (Anders Jacobsson, Kvismare Fågelstation, Johan Adolfsson m.fl.).

SPOVSNÄPPA

FOTO: GUNNAR ROHED

Dammsnäppa (*Tringa stagnatilis*)

Dammsnäppa är ej årlig i Närke. Senaste fynden före årets fågel i Välakärren gjordes med 1 ex. i Kvismaren år 2022 samt 1 ex. i både Kvismaren och Oset 2019 och 2017.

Vår: 1 ex. Välakärren, Vibysjön 23.4 (Andreas Sandberg, Andreas Tranderyd, Mårten Gustavsson m.fl.).

Rödbena (*Tringa totanus*)

Rödbenan är en symbolfågel för våtmarker och finns ofta avbildad på reservatens besöksstavar över häckande arter. Men det har varit dåligt med rapporter på lyckade häckningar de senaste åren. Men den varma våren och försommaren 2023 bidrog säkert till att flera rödbenor fick ut ungar i Närkes våtmarker.

Säkerställda häckningar: 4 pulli bo, ägg/ungar Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.6 (Andreas Tranderyd). 4 ex. pulli/nyligen flygga ungar Västra dammen, Boglundsängen 11.6 (Jonathan Waern). 1 pulli/nyligen

HÖKUGGLA

FOTO: ERIK ALNEMO

flygga ungar Näsbyängen, Oset 12.7 (Per Wedholm).

Svartsnäppa (*Tringa erythropus*)

Sensommarens myckna regn skapade utmärkta rastplatser på flera lokaler under hösten, vilket framgår av de många fynden med mer än tio ex.

Vår: 16 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 10.6 (Anders Jacobsson). 16 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 18.6 (Andreas Tranderyd). 10 ex. Rävångsmaden, Rynningeviken 20.6 (Thord Eriksson).

Höst: 10 ex. Södra Näsbyängen, Oset 7.7 (Lennart Eriksson). 12 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 14.7 (Johan Thulin). 11 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 17.7 (Andreas Tranderyd). 50 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 20.7 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling, Nori Ahari). 12 ex. Löten, Kvismaren 26.7 (Anders Jacobsson). 10 ex. Hammarmaden, Kvismaren 5.8 (Magnus Persson). 10 ex. Välakärren, Vibysjön 27.8 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Roskarl (*Arenaria interpres*)

Inget vårfynd och endast två höstfynd är långt under normala antalet fynd som är 5–10 fynd per år.

Höst: 2 ex. Storhjälmaren 5.8 (Ola Strand). 1–3 ex. Hammarmaden, Kvismaren 5–12.9 (Rune Eriksson, Christer Sölveling, Gunnar Nilsson m.fl.).

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

Ett vårfynd och normalt antal fynd på hösten. Samtliga redovisas.

Vår: 1 adult Näsbyängen, Oset 29.5 (Per Wedholm).

Höst: 1 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 15–17.7 (Per Hasselgren, Kristina Lindqvist, Patrik Hedengren m.fl.). 3 ex. Dimbobaden 20.7 (Leif Sildén). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 1.8 (*Leif Eckmann, Ove Pettersson, Lena Asp m.fl.). 1 ex. Södra Näsbyängen, Oset 9.8 (Mikael Tellbe). 1 adult Hammarbotten, Kvismaren 10–11.8 (Ola Erlandsson, Johannes Almqvist, Anders Jacobsson m.fl.). 1 1K Södra Näsbyängen, Oset 24.8 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 1–2 ex. Västra dammen, Boglundsängen 25–30.8 (Bengt Jalsborn, Ove Larsson, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 26.8 (Per Hasselgren). 1–2 ex. Hammarmaden, Kvismaren 6–11.9 (Andreas Tranderyd, Ove Pettersson, Christian Allén m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 21.9 (Marianne Johansson). 1 1K Västra dammen, Boglundsängen 29.9 (Bengt Jalsborn).

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

Ovanligt många myrsnäppor rastade un-

der våren. Samtliga i Kvismaren och Boglundsängen. Inga höstfynd.

Vår: 1–4 ex. Västra dammen, Boglundsängen 25.5–3.6 (*Christer Tegebro, Marianne Redman, Thord Eriksson m.fl.). 2 ex. Rysjön, Kvismaren 25.5 (Leif N Andersson). 2 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 1.6 (Jan Hägg). 4 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.6 (Andreas Tranderyd). 7 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 4.6 (Bengt Hansson).

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

Inga vårfynd men ett sällan skådat antal fåglar rastade i landskapets översvämmade våtmarker under hösten. Redovisas sammanlagt månadsvis för aktuella lokaler.

Höst: 1–3 ex. Södra Näsbyängen, Oset 7–29.7 (Johan Flodin, Per Wedholm, Bernt Bergström m.fl.). 1–5 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 13–22.7 (Jan Tranderyd, Stellan Amzoll, Johan Thulin m.fl.). 3 adult Storhjälmaren 15.7 (Leif Sildén). 1 ex. Storhjälmaren 23.7 (Leif Sildén). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 24–25.7 (Bengt Jalsborn, Nils Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 25.7 (Anders Bertebo). 2–15 ex. Hammarmaden, Kvismaren 5–12.8 (Maria Wanche, Lena Asp, Peter Gustafson m.fl.). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 8.8 (Thord Eriksson). 2 ex. Södra Näsbyängen, Oset 9–23.8 (Mikael Tellbe, Daniel Dagerås, Albin Mauritzon m.fl.). 5 1K Vålakärren, Vibysjön 27.8 (Andreas Sandberg, Kent Larsson, Johannes Almqvist). 2–11 ex. Hammarmaden, Kvismaren 1–12.9 (Patrik Strömberg, Per Hasselgren, Joakim Johansson m.fl.). 4 ex. Vålakärren, Vibysjön 8.9 (Nils-Erik Ström). 1 ex. Västra dammen, Boglundsängen 15–20.9 (Bengt Andersson, Jonathan Waern, Ove Larsson m.fl.). 1 1K Näsbyängen, Oset 21.9 (Per Wedholm).

Sandlöpare (*Calidris alba*)

Något enstaka fynd är det normala i landskapet.

Höst: 1 adult rastande Storhjälmaren 15.7 (Leif Sildén).

Kärnsnäppa (*Calidris alpina*)

Kärnsnäppa rastar fåtaligt på våren men är den i särklass vanligaste småvadaren på hösten.

Noterbara fynd: 32 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 19.5 (Ola Strand). 300 ex. Hammarmaden, Kvismaren 7.9 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 200 ex. Hammarmaden, Kvismaren 9.9 (Daniel Andersson).

Skärnsnäppa (*Calidris maritima*)

Ej årlig i landskapet. Hela fyra godkända fynd i oktober är unikt.

Höst: 1 ex. Byrberget, Storhjälmaren 5.10 (Leif Sildén). 1 ex. Södra Hjälmärstranden

22.10 (Leif Sildén). 1 ex. Rönnerberget, Hjälmaren Nrk 22.10 (Andreas Sandberg). 1 ex. Brearen, Storhjälmaren 29.10 (Leif Sildén).

Småsnäppa (*Calidris minuta*)

Enda vårfyndet gjordes i Vättern. Ovanligt fåtalig under höstperioden juli – september.

Vår: 2 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 19.5 (Ola Strand).

Höst: 4 ex. Hammarmaden, Kvismaren 6.9 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 4 ex. Hammarmaden, Kvismaren 8.9 (Ola Erlandsson).

Fjällabb (*Stercorarius longicaudus*)

Sällsynt gäst i vårt landskap. Senaste fynden är från år 2016 och 2012.

Höst: 1 ex. rastande Vättern Nrk 6.9. "Upp-täcktes kl. 18.45 liggandes på vattnet öster om norra delen av ön Stora Röknen. Stationär även efter en timme när jag lämnade". (Leif Sildén).

Kustlabb (*Stercorarius parasiticus*)

Nära nog årlig i Närke. De flesta fynden har gjorts i Hjälmaren och Vättern.

Vår: 2 ex. i ljus morf sträckande V Långören, Hemfjärden Hjälmaren 11.6 (Bengt Andersson, Johan Nilsson, Per Flodin).

Skräntärna (*Hydroprogne caspia*)

Flera höga noteringar i Hjälmaren under sensommaren men även intressanta fynd på andra lokaler.

Hjälmaren: 130 ex. (varav ca 25 ungfåglar 1K) Storhjälmaren 23.7 (Leif Sildén). 121 ex. Storhjälmaren 5.8 (Ola Strand). 90 ex. Storhjälmaren 11.8 (Leif Sildén, Ola Strand).

Noterbara övriga fynd: 2 ex. Norra tornet, Tysslingen 26.7 (Martin Karlsson). 1 ex. Solberga, Kilsmo 1.8 (Jan Gunnarsson). 3 ex. Badviken, Svennevad 4.8 (Arne Holmer). 2 ex. Tysslingen, Norra, Tysslingen 11.8 (Christer Tegebro).

Svarttärna (*Chlidonias niger*)

Ett bra år för svarttärnan med minst 29 par, som häckade i Kvismaren, främst på Kilingemaden men även två par på Fiskingemaden. Den 9 juli sågs minst 65 pulli och 1K-fåglar vid ett och samma tillfälle i Sörbysjön, Kvismaren. Inga andra häckningar utanför Kvismaren.

Säkerställda häckningar: Minst 65 ex. pulli/nyligen flygga ungar Sörbysjöns västra kant, Kvismaren 9.7 (Ola Erlandsson).

Vitvingad tärna (*Chlidonias leucopterus*)

Mycket rar och sällsynt gäst i landskapet. Inte sedd sedan år 2019 då två ex. besökte Kvismaren 18–19.5.

Vår: 1 ex. stationär Kvinnerstasjön, Kvisma-

ren 28.5–2.6 (*Jan Hägg, Thord Eriksson m.fl.).

Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

Ett år med ovanligt få fynd. Samtliga fynd redovisas.

Vår: 3 ex. Almbysängen, Oset 5.5 (Ronnie Lindqvist). 5 ex. Svennevadviken, Sottern 6.5 (Åke Pettersson). 51 ex. Nydalen 8.5 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Christer Sölveling). 26 ex. Nydalens hamn, Nydalen 12.5 (Åke Pettersson, Ove Pettersson). 1 ex. Kvismaren 15.5 (Håkan Stoor, Lena Stoor). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 16.5 (Nils Hultman).

Höst: 3 adult Ormesta holme, Oset 12.8 (Ola Erlandsson). 1 ex. 1K Strandpromenaden, Rynningeviken 12.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Tretåig mås (*Rissa tridactyla*)

Största chansen att få se tretåig mås i Närke är efter en kraftig storm mot västkusten. Förra året hittades en fågel i Vättern och i år var det Hjälmarens tur tack vare vindtåliga skådare.

Höst: 1 ex. 1K sträckande Djursnäsudden, Dimbobaden 21.10 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Dvärgmås (*Hydrocoloeus minutus*)

Ett bra år för dvärgmåsen, mycket tack vare länsstyrelsens restaurering av Fiskingemaden i Kvismaren. Minst 39 par fick ut 36 pulli. Kvismaren var den enda lokalen med häckande dvärgmås. Arten är mycket krävande när det gäller vegetationshöjd och vattennivå under häckningstid. Likt tidigare år samlades många dvärgmåsar på Storhjälmaren efter häckningen.

FJÄLLPIPARE

FOTO: ANDERS JACOBSSON

Höst: 245 ex. Storhjälmaren 23.7 (Leif Sildén). 110 ex. Storhjälmaren 28.8 (Leif Sildén). 650 ex. Södra Hjälmärstranden 11.9 (Ola Strand). 225 ex. Storhjälmaren 14.9 (Ola Strand).

Silltrut (*Larus fuscus*)

Ovanligt många vårfynd på många lokaler. Samtliga redovisas.

Vår: 1 adult Ålholmsgatan 30, Norra Or-

mesta, Örebro 31.3 (Ola Erlandsson). 1 ex. Kånsta 1.4 (Per Karlsson Linderum, Amanda Linderum). 1 adult Välakärren, Vibysjön 23.4 (Andreas Sandberg, Andreas Tranderyd, Roland Thuvander). 1 ex. Östra dammen, Boglundsängen 24.4 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 25.4 (Anders Jacobsson). 1 ex. Averby Smedjan, Hallsberg 25.4 (Mats Weiland). 2 adult Gräve by, Tysslingen 26.4 (Bengt Jalsborn). 3 adult Blackstaåns mynning, Tysslingen 26.4 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson). 1 ex. Björka lertag 6.5 (Hans Waern). 1 ex. Rumboholm, Tysslingen 12–14.5 (Kent Halttunen, Per Hasselgren, Lars Thornberg m.fl.). 2 ex. Segersjö åkermark, Segersjö 13.5 (Anders Jacobsson). 1 ex. Ängsholmen, Tysslingen 22.5 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 25–26.5

Kvismaren 21.5 (Jan Hägg). 1 ex. Välakärren, Vibysjön 22.5 (Margareta Friman-Scharin, Börje Scharin). 1 adult Björka lertag 25.5 (gm Jonas Engzell).

Rördrom

[Botaurus stellaris]

Ca 35 spelande rördromar blev det i år. Arten är lite svår att räkna, då den ofta hörs över långa avstånd och det fattas mer detaljerad beskrivning om varifrån fåglarna hörts, speciellt på de lokaler där populationen är tätare.

SVARTMES

FOTO: PER WEDHOLM

Inga vinterfynd gjordes i år.

Ägretthäger *(Ardea alba)*

Även detta år har det varit gott om ägretthäger i landskapet. Man får nog anse att arten numera börjar bli ganska vanlig i vårt område. Frågan är när den första häckningen kommer.

Fiskgjuse *(Pandion haliaetus)*

Det har under året hittats 19 häckande par fiskgjusar, i nivå med de senaste åren. Tyvärr finns det bara rapporter om sex ungar, troligen för att platserna varit dåligt bevakade.

Bivråk *(Pernis apivorus)*

Den första bivråken sågs den 15 maj och den sista för året den 8 oktober. Totalt gjordes det observationer under häckningstid från 13 lokaler, varav två stycken indikerade på häckningen och en av dessa blev lyckad med tre flygga ungar.

Kungsörn *(Aquila chrysaetos)*

Det blev en lyckad häckning även i år då det vanliga paret fick ut en unge. Förutom det paret så verkar det som att ytterligare ett par håller revir i landskapet.

Sparvhök *(Accipiter nisus)*

Värt att notera är att sträckräkningen vid Venastugan räknade in 151 sträckande sparvhökar under hösten.

Blå kärrhök *(Circus cyaneus)*

Första observationen för i år gjordes den 12 februari och den sista gjordes den 6 december. Även det här året finns det några sommarfynd och de redovisas nedan. Värt att notera är att sträckräkningen på Venastugan räknade in 32 blå kärrhökar under hösten.

ten.

Sommar: 1 adult hane Vranalogen, Kvismaren 30.6 (Hasse Molin). 1 hona Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 5.7 (Anders Jacobsson). 1 hona Husön, Kvismaren 8.7 (Magnus Persson). 1 2K Hageberg, Viby 31.7 (Stefan Andersson).

Stäpphök

[Circus macrourus]

Det blev ett rekord för arten i landskapet, hela 20 ex. hittades under året. Åtta fynd gjordes under våren och tolv fynd gjordes under hösten. Arten

har stadigt ökat de senaste åren men jämför man med förra året så är det en fördubbling av antal fynd.

Den första stäpphöken för året hittades den 11.4 och den sista för året sågs den 1.10.

Ängshök *(Circus pygargus)*

Det blev tre fynd i år, vilket är i linje med de senaste åren. Lite spännande är det dock med hanen som höll till runt Kvismaren under en månad; man undrar om det kan ha funnits en hona någonstans.

1 adult hane Västra kröken, Kvismaren 26.4 (Peter Gustafson). 1 adult hane Hammarbotten, Kvismaren 11.6–4.7 (Hans Waern, Lennart Söderkvist m.fl.). 1 honfärgad Västra Mosjöbotten 5.7 (Pekka Westin).

Röd glada *(Milvus milvus)*

Precis som tidigare år så ökar observationerna av röd glada i landskapet. Det finns många observationer under häckningstid från olika lokaler och man kan fundera på om den häckar i landskapet utan att vi vet om det.

Brun glada *(Milvus migrans)*

I år har det varit många rapporter av brun glada i landskapet. Flera individer har även setts under häckningstid, men det finns tyvärr inga rapporter som indikerar någon häckning.

Havsörn *(Haliaeetus albicilla)*

Sju par höll revir och de fick ut minst fyra ungar. Troligtvis finns det ännu fler par och en uppmaning från Rrk är att under sommaren rapportera alla adulta fåglar med häckningskriterier.

Ormvråk *(Buteo buteo)*

Värt att notera är några höga sträcksummor. Alla höga noteringar är från Venastugan och totalt under hela hösten räknades totalt 792

STÄPPHÖK

FOTO: PER HASSELGREN

(Peter Eklund, Ove Pettersson). 2 ex. Tysslingen 27.5 (Carsten Fog). 1 ex. Örebro slott 2.6 (Martin Karlsson). 1 ex. Göksholm 4.6 (Sören Eriksson).

Smålom *(Gavia stellata)*

Återigen ett dåligt år för smålom. Fyra reproducerande par men endast en lyckad häckning med två pulli/flygga ungar.

Vit stork *(Ciconia ciconia)*

Hela sju fynd rapporterades under våren. Sannolikt kan samma fågel ha besökt några olika lokaler, varför det är svårt att säkert veta hur många individer det rörde sig om. Fullt möjligt med sex olika individer med tanke på att det var rapporter både i april och i slutet på maj.

Vår: 1 adult Åkerby, Sköllersta 16–17.4 (Arne Holmer). 1 ex. Ljungstorp, Mullhyttan 17.4 (Anders Pettersson). 1 ex. Östra Fjugesta 18.4 (gm Jan Bergström). 1 ex. Åtorp, Tysslingen 27–28.4 (Helny Olsson, Marianne Johansson m.fl.). 1 ex. str. S Västra rakan,

ormvråkar sträcka söderut.

Större antal: 119 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 17.9 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 123 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 30.9 (Ola Erlandsson, Andreas Sandberg m.fl.). 25 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Ola Erlandsson, Bengt Andersson m.fl.)

Pärluggla (*Aegolius funereus*)

Det här året blev ett bättre år för pärluggla än 2022. 13 olika individer hördes spela och ett ex. besökte ett bebott bo, så totalt 14 olika individer på lämpliga häckningsplatser. Samtliga rapporter utom en kommer från södra delarna av landskapet.

Hökuggla (*Surnia ulula*)

Det sågs fler hökugglor än under 2022, men fortfarande färre än åren före. Det blev tre fynd, ett på våren och två på hösten. Samtliga fynd gjordes av endast en observatör.

1 ex. Soldattorpet 20.3 (Simon Petersson). 1 ex. Högby södra, Stora Mellösa 18.9 (Mikael Tellbe). 1 ex. Fågelbo 11.11 (Leif Paakonen).

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*)

24 spelande sparvugglor under våren är en liten dipp om man jämför med de senaste åren. Glädjande är dock att en lyckad häckning har konstaterats; det är inte varje år som häckningar hittas.

Jorduggla (*Asio flammeus*)

Inga observationer som tyder på häckningar, men under sommaren gjordes det några observationer från Kvismaren på födosökande individer. Ett exemplar sågs sporadiskt på olika lokaler i Kvismaren 2–20.6.

Vinter: 2 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 30.1 (Per Hasselgren). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 31.1 (Ola Strand). 1 ex. Nyängen, Kvismaren 3.2 (Anders Jacobsson).

1 ex. Irvingsholm, Tysslingen 1.12 (Martin Karlsson). 1 ex. Egersta, Tysslingen 3.12 (Martin Karlsson). 1 ex. sträckande V Rävången, Rynningeviken 6.12 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson).

Hornuggla (*Asio otus*)

I januari och februari så noterades hornugglor på fem lokaler, det är en bra siffra för landskapet under vintertid. Under våren och sommaren så hittades sju revir och av dessa så blev det lyckade häckningar på fem platser. Totalt noterades tio ungar från häckningsplatserna.

Berguv (*Bubo bubo*)

Ett riktigt bra år för berguv i landskapet. Det hittades fem par som totalt fick ut fem ung-

ar. Förutom paren så noterades det ytterligare två spelande individer från andra lokaler. Man får gå tillbaka till 2010 för att hitta en högre siffra av par/spelande individer.

Slaguggla (*Strix uralensis*)

Ingen häckning har rapporterats under året. Men observationer under hösten tyder ändå på att ett par sannolikt finns i landskapet. Endast tre fynd under året varav endast ett i lämplig tid för häckning, och två ströboobservationer i slutet av året.

Vår: 1 ex. Skogarna söder om Skogaholm 26.2 (Per Karlsson Linderum).

Höst: 1 ex. Villingsbergs skjutfält 25.11 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Hättinge, Tysslingen 1.12 (Martin Karlsson).

Lappuggla (*Strix nebulosa*)

Det blev ett bra år för arten i landskapet. Under häckningstid noterades individer på 18 olika platser och minst 7 par kunde konstateras.

FOTO: LENNARTH SOLLERMAN GUSTAVSSON

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA

Härfågel (*Upupa epops*)

Det tillhör inte vanligheterna att två fynd rapporteras samma år. Första observationen gjordes när en härfågel flög söderut förbi Ängsholmens grustag där den försvann och kunde tyvärr inte återfinnas igen. Årets andra observation gjordes på Vinön där bild rapporterades på Facebooksidan "Närkeskådare". Inte heller denna individ kunde återfinnas trots eftersök.

Vår: 1 ex. förbiflygande Ängsholmens grustag, Tysslingen 15.5 (Ove Pettersson).

Höst: 1 ex. Vinöns gamla skola, Vinön 7.10 (gm Närkes rapportkommitté).

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*)

Av rapporterna att döma har minst två lyck-

RÖDHAK

FOTO: GÖRAN GUSTAVSSON

ade häckningar genomförts under året. Observationer under lämplig häckningstid april–juli, har gjorts från drygt ett 15-tal platser, så troligtvis finns det fler häckningar än vad som rapporterats i Artportalen.

Säkerställda häckningar: 1 ex. föda åt ungar Hjälmarviken, Oset 14.7 (Ola Erlandsson). 1 ex. besöker bebott bo Karlslund 18.7 (Ronnie Lindqvist).

Trolig/möjlig häckning: 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Fallen, Karlslund 17.4 (Peter Åslund). 2 i par bobesök? Järleån, Axbergshammar 28.6 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson).

Göktyta (*lynx torquilla*)

Under våren och försommaren (10.5–31.7) har göktytor rapporterats från minst 84 olika lokaler. En liten ökning jämfört med förra året. Från två lokaler har rapporter inkommit om lyckade häckningar, en klar minskning jämfört med förra året.

Häckningar: 1 ex. besöker bebott bo Älggesta skogsbilväg, Tysslingen 19.6 (Bengt Jalsborn). 1 adult föda åt ungar Höglunda, Tysslingen 26.6 (Christer Tegebro).

Höst: 1 ex. Tovetorp 2.8 (Ingrid Westberg). 1 ex. Älgberget, Villingsbergs skjutfält 12.8 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 1 ex. Munkatorp östra 14.8 (Nils Eriksson).

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*)

Ingen konstaterad häckning i landskapet under 2023. Färsta spår i form av typiska hackmärken hittats på lika många platser detta år jämfört med förra året.

Vår: 3 ex. Mantorpsskogens naturreservat, Rinkaby 21.1 (Leif Sildén). 1 ex. Höstnatten 21.1 (Mattias Drejby). 1 ex. Torremön 28.1 (Clara Lerbro). 1 ex. Garphyttans nationalpark 28.1 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. Lövången, Garphyttans nationalpark 4.2 (Matthis Persson). 1 ex. Långmossen 11.2 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Igeln, Palsboda 21.4 (Frank Tholfsson). 1 ex. Hultasjön, Garphyttan 23.4 (David Thureborn). 1 ex. Lindön 26.4 (Henrik Josefsson, Martine Farup). 1 ex. Brännemonsberget, Fåglamossen-Bavlingebäcken 10.9 (Per Karlsson Linderum).

Höst: 1 ex. Hjulåsen 29.9 (Lena Gunnarsson).

Spår i form av färsta spår: Ladkärr 26.3 (Erik Göthlin, Per Wedholm). Stora Björstorp 19.4 (Lars Gerre). Haddebo 9.8 (Philipp Weiss). Tiveden 25.10 (David Tverling).

Spår i form av äldre spår: Altaremon 3.1 (Rolf Wedding). Gustavstorp 3.1 (Rolf Wedding). Äsplund 3.1 (Rolf Wedding). Sörbyskogen, Örebro 22.1 (Anna Hammar). Orrmossen 6.2 (Per Karlsson Linderum). Ladkärr 26.3 (Erik Göthlin, Per Wedholm). Anne-Majaskogen 10.4 (Per Karlsson Lin-

derum, Amanda Linderum). Kosundsbergen 15.4 (Per Karlsson Linderum). Brände mon 19.4 (Lars Gerre). Stora Björstorp 6.5 (Lars Gerre). Jönsaskogen 7.6 (Lars Gerre). Fläskaberget 13.10 (Per Karlsson Linderum). Tiveden 25.10 (David Tverling). Stora Örborga 24.11 (Per Karlsson Linderum). Sörbyskogen 2.12 (Mattias Drejby).

Mindre hackspett (*Dryobates minor*)

Vår minsta hackspett är spridd över hela landskapet och har setts och hörts från drygt ett 90-tal lokaler med kriteriet "spel-sång". Det finns ca tio rapporter om lyckade häckningar.

Lennart Erikssons årliga inventering i Oset och Rynningeviken resulterade detta år att endast två par gick till häckning men bara ett av paren fick ut ungar.

Häckningar: 1 ex. bo, hörda ungar Sköllersta 11.6 (Bengt Andersson). Bo, hörda ungar Källsbo 12.6 (Christian Allén). 1 ex. bo, hörda ungar Venaskogen 13.6 (Nils Eriksson). 2 adult i par bo, ägg/ungar Vattenparken, Rynningeviken 19.6 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson). 2 pulli/nyligen flygga ungar NV Markasjön, Markaskogens naturreservat 19.6 (Per Wedholm). 2 pulli föda åt ungar Rävångsmaden, Rynningeviken 19.6 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 adult hane föda åt ungar Ängtorp betesmark, Karlslund 20.6 (Per Wedholm). 2 adult i par föda åt ungar Sodomsvkorsetskogen, Sköllersta 20.6 (Hasse Molin). 1 pulli/nyligen flygga ungar Husön, Kvismaren 26.6 (Magnus Persson). 2 pulli/nyligen flygga ungar Hjälmaren, Oset 28.6 (gm Åke Pettersson). 2 ex. pulli/nyligen flygga ungar Karlslund, Tibon 4.7 (Frank Tholfsson).

Spillkråka (*Dryocopus martius*)

Under våren och sommaren har spillkråka endast rapporterats från en lokal där man noterat besök i bebott bo. På ytterligare tre lokaler finns rapporter om 1K fåglar som troligen är uppfödda i närheten.

Vår: 1 1K pulli/nyligen flygga ungar Äsplunda gård, Äsplunda 25.6 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén).

Höst: 1 1K födosökande Vinteråsen 1.7 (Lena Asp). 1 adult besöker bebott bo Tandvärkstallenkorset, Grönsjön (torp) 8.7 (David Tverling). 2 1K förbiflygande Tanntorp, Hjortkvarn 13.7 (Mats Weiland).

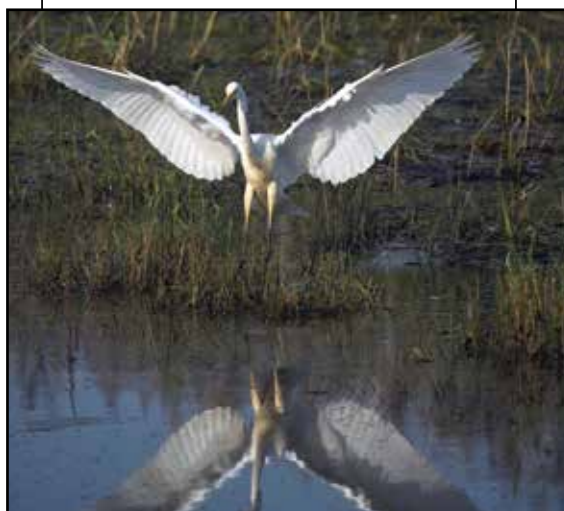
Gråspett (*Picus canus*)

Ingen häckning har konstaterats i landskapet under året, inte heller några observationer under häckningstid.

Vår: 1 hona Garphyttans nationalpark 1–6.1 (Christer Tegebö, Christer Wallin

m.fl.). 1 ex. Arvaby 8.1 (Helny Olsson). 1 ex. Lövåsen 18.1 (Robin Mårtensson). 1 ex. Berga, Villingsbergs skjutfält 28.1 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 adult hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 2.2–19.3 (Benny Fredriksson, Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. spel/sång Svenshyttan, Garphyttans nationalpark 16.3 (Åke Pettersson). 1 ex. spel/sång Mellanlängen, Längen-området 23.3 (Åke Pettersson). 1 ex. Garphyttans nationalpark 4.4 (Ingvar Gustavsson, Tord Sundström). 1 ex. Sixtorps ängar, Sixtorp 12.4 (Lars Tivenius). N1 ex. Vargbacken 13.4 (Mikael Landin). 1 ex. spel/sång Irvingsholm 355 15.4 (Martin Karlsson). 1 ex. Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 20.5 (Leif Paakkonen).

Höst: 1 ex. Hjälmarmaden 10.10 (Åke Pettersson). 1 hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 15.10–12.12 (Ronnie Lindqvist, Benny Fredriksson m.fl.). 1 hona Slängbäcken 28.10 (Johan Wretenberg). 1 hona Lövängen, Garphyttans nationalpark 18.11 (Per Hasselgren). 1 hane Arvaby, 24.12 (Helny Olsson). 1 hane Mäjsa, Rinkaby 31.12 (Oscar Axelsson, Rebecca Holm).

ÄGRETHÄGER

FOTO: MATS ERICSSON

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

Under året har arten noterats med troliga eller säkra häckningar på 54 olika platser och på 22 av dessa noterades lyckade häckningar. Under sommarmånaderna gjordes ringmärkning i sju holkar runt Glanshammar där 31 ungar blev ringmärkta.

Aftonfalk (*Falco vespertinus*)

Ett fynd av en 2K hane i Kvismaren blev årets skörd, vilket är färre än normalt jämfört med de senare åren.

Vår: 1 2K hane födosökande Kvismaren 20–26.5 (Fredrik Bothén, Andreas Degerman m.fl.).

Stenfalk (*Falco columbarius*)

Fem fynd under sommaren (mitten av maj – juli) och endast ett vinterfynd gjordes detta år. Dock inga indikationer på häckning.

Vinter: 1 hona Gräve by, Tysslingen 28.1 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul, Bengt Andersson m.fl.).

Sommar: 1 hona Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 16.5 (Leif Paakkonen). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 5.6 (Ronnie Lindqvist, Sandra Tengelin). 1 ex. Skeppsta, Täby 22.7 (Anna-Karin Törnblom). 1 hane Nälberg, Hallsberg 24.7 (Maria Wanche). 1 honfärgad Ängfalla åkrar, Kvismaren 31.7 (Benjamin Rodling).

Lärfalk (*Falco subbuteo*)

Även detta år magert med rapporter om häckningar av lärfalk. Bara ett femtontals lokaler där häckning kunde misstänkas, och sex lokaler där lyckad häckning faktiskt kunde konstateras. Rapporterna i Artportalen säger ingenting om lärfalkens förekomst som häckfågel i landskapet.

Större antal: 6 ex. födosökande Älgstamaden, Tysslingen 12.5 (Kent Halttunen).

Jaktfalk (*Falco rusticolus*)

Första fyndet i landskapet sedan 2017. En ungfågel som först rastade på Hammarmaden och senare upptäcktes vid Nedre snåret. Försvann och kunde inte hittas igen, tyvärr blir de oerhört sällan stationära i vårt landskap.

1 1K rastande Kvismaren 29.10 (Mikael Gustafsson, Anders Jacobsson m.fl.).

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*)

För femte året i rad så har häckning förekommit i landskapet. Detta år fick paret ut fyra ungar.

I slutet på året så har en pilgrimsfalk börjat uppehålla sig på Nikolaikyrkan och i andra delar av Örebro, kanske är ett nytt revir på väg att bildas.

Sommargylling (*Oriolus oriolus*)

Tre fynd är en genomsnittlig fyndbild av denna ofta mycket svårflirtade art. Observationerna gjordes under den vanliga perioden maj–juni.

Vår: 1 ex. Välakärren, Vibysjön 14.5 (Mats Ryefalk). 1 ex. Husön, Kvismaren 18.5 (Magnus Persson, Per Hasselgren m.fl.). 1 ex. Lövhölen, Kvismaren 6–10.6 (Bengt Hansson, Christer Wallin m.fl.).

Varfågel (*Lanius excubitor*)

Inga observationer från sommarmånaderna. Senaste rapporten på våren är från den 24 april, medan den första på hösten sågs den 12 september.

ROSKÄR

FOTO: GUNNAR ROHED

Svartpannad törnskata (*Lanius minor*)

En skräll i fågelmarkerna 2023! Fågeln upptäcktes vid Västra kröken i Kvismaren av en fotograf som fick en bra bild men som först tänkte varfågel. Först dagen efter konstaterades att det var en svartpannad törnskata. Trots eftersök kunde fågeln inte hittas igen. Fyndet är det åttonde i Närke och det första sedan 2008, då ett exemplar även då uppehöll sig i Kvismaren.

1 adult Västra kröken, Kvismaren 8.7 (Roland Bergström).

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*)

Under häckningstiden (1.3–30.6) har det gjorts observationer från elva olika lokaler. Tyvärr har inga säkra häckningar konstaterats.

Större antal: 6 ex. Herrfallsäng 22.2 (Christer Johansson).

Råka (*Corvus frugilegus*)

Under hela januari och februari har det rapporterats om råkor från både Kvismare- och Tysslingeområdet med var sitt ex. Under slutet av året så gjordes ytterligare vinterfynd då i Kvismareområdet där 2 ex. uppehöll sig under hela december. Inga häckningsfynd noterades, men några observationer spridda över landskapet blev det under maj och juni.

Större antal: 30 ex. födosökande Seger-sjö åkermark, Segersjö 26.3 (Ove Åkesson). 13 ex. rastande Näsbyängen, Oset 27.3 (Thord Eriksson, Lennart Eriksson m.fl.). 12 ex. sträckande NO Höglunda, Tysslingen 1.4 (Christer Tegebro). 19 ex. förbiflygande Rännestamaden, Tysslingen 3.4 (Lennart Eriksson).

Svartmes (*Periparus ater*)

Närkererekord av sträckande svartmes. Under perioden 21.9 till 15.10 räknades det i totalt 1 984 ex. sträckande svartmesar främst

vid Venastugan och där 3.10 blev en rekorddag med hela 590 ex. Högsta dagssummor redovisas nedan. (Som kurios kan nämnas att det på Hangö i Finland passerade 250 000 sydsträckande svartmesar under hösten med den 3.10 i topp, där summan hamnade på ca 69 000 individer.)

Höst: 105 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 24.9 (Ola Erlandsson, Eva Georgii-Hemming, Johannes Almqvist m.fl.). 451 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 30.9 (Ola Erlandsson, Andreas Sandberg, Daniel Yttermalm m.fl.). 590 ex. sträckande SV

Venastugan, Rynningeviken 1.10 (Ola Erlandsson, Bengt Andersson, Nils Eriksson m.fl.). 131 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 8.10 (Ola Erlandsson). 101 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 13.10 (Ola Erlandsson).

Pungmes (*Remiz pendulinus*)

Pungmesen ser ut att vara utgången som häckfågel i Närke. Inte heller detta år finns några tecken som tyder på häckning. En trolig pungmes lockade vid Svartåns mynning 9 april och ett ex. hördes vid ett tillfälle i Kvismaren den 14 juni.

Vår: 1 ex. Svartåns mynning, Oset 9.4 (Eric Sandin). 1 ex. Ängfallet, Kvismaren 14.6 (Kvismare Fågelstation).

Skäggmes(*Panurus biarmicus*)

Kvismaren är artens kärnområde i Närke där majoriteten av rapporterna kommer ifrån. Åslasjön verkar vara den beståndstättaste platsen, men detta kan möjligen bero på mest besökande av skådare. Förutom från Kvismareområdet rapporterats skäggmes fåtaligt med häckningskriterium från Oset, Björka lertag, Tysslingen, Vibysjön och Segersjö. Däremot är häckning av naturliga skäl svårt att konstatera. En säker häckning utanför Kvismaren rapporterades från Vraks viholme i Segersjö.

Häckningar: 3 pulli Vraks viholme, Segersjö 23.6 (Thord Eriksson).

Noterbart: 26 ex. Norra tornet, Tysslingen 27.9 (Lennart Eriksson). 30 ex. Åkerbymaden, Tysslingen 3.10 (Lennart Eriksson). 25 ex. Västra kröken, Kvismaren 5.11 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Trädlärika (*Lullula arborea*)

Trädlärika konstaterades häcka på 64 platser detta år. Fenologin följer tidigare mönster med ankomst i mitten av mars och sydsträck fram till månadsskiftet oktober/november.

Vår: 1 ex. Lillbjörken, Svartå 18.3 (Bengt Andersson). 1 ex. Mellringe grusgrop 18.3 (Lennart Eriksson). 1 ex. Mellringe grusgrop 18.3 (Patrik Hedengren, Kristina Lindqvist)

Höst: 7 ex. sträckande Vättern Nrk 15.10 (Leif Sildén). 2 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 22.10 (Ola Erlandsson). 1 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 5.11 (Ola Erlandsson).

Sånglärika (*Alda arvensis*)

Årets fenologi överensstämmer bra med tidigare år med enstaka fynd under vintern och det första inflödet i mitten av februari.

Vinter: 1 ex. Lötens åkrar, Kvismaren 7.1 (Roland Thuvander, Matts Deubler, Claes Nordell m.fl.). 1 ex. Lillbjörken, Svartå 31.1 (Bengt Andersson)

Vårvinter: 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 18.2 (Hans Waern). 3 ex. Killingeåkrar, Kvismaren 19.2 (Patrik Hedengren). 2 ex. Gräve kyrka, Tysslingen 22.2 (Lennart Eriksson). 1 ex. Stortorp 25.2 (Ola Erlandsson).

Höst: 2 ex. Öby kulle, Kvismaren 23.10 (Anders Jacobsson). 2 ex. Södra mader-na, Tysslingen 24.10 (Ove Pettersson). 1 ex. Bomarsund, Tysslingen 27.10 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Rynningeviken 8.11 (Nils

KUNGSÖRN

FOTO: LISELOTTE SLIWON

Eriksson). 1 ex. Norra Bro 305 8.11 (Peter Gustafson).

Noterbart: 400 ex. födosökande Häger-vad, Tysslingen 25.3 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul).

Berglärika (*Eremophila alpestris*)

Berglärika ses inte längre varje år i Närke men ett ex. stannade en lång period hos oss vintern 2023.

1 ex. Kvarntorpshögen 4.2–1.4 (*Peter Gustafson, Sven Bågesund m.fl.).

Backsvala (*Riparia riparia*)

Backsvalans antal i Närke fortsätter att vara lågt. 51 par konstaterades häcka i fem olika kolonier. Antalet är svårbedömt, dels för att backsvalan har en tendens att byta häckningsplats, dels för att många potentiella boplatser saknar rapporter.

Vår: 3 ex. Vibysjön 26.4 (Kent Larsson). 1 ex. Vibysjön 26.4 (Stellan Amzoll).

Höst: 2 ex. Rysjön, Kvismaren 21.8 (Anders Jacobsson). 5 ex. Rysjön, Kvismaren 21.8 (Åke Pettersson). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 22.8 (Anders Jacobsson).

Ladusvala (*Hirundo rustica*)

Som en av vårens viktiga budbärare anländer de första ladusvalorna i mitten av april. Några enstaka pionjärer anlände den 13 april, men det stora flertalet från och med den 23 april. Höststräcket är utdraget från mitten av augusti till mitten av oktober.

Vår: 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 13.4 (Johan Thyberg). 1 ex. Rosenbergsstugan, Oset 13.4 (Bengt Andersson).

Höst: 1 ex. Naturens hus, Rynningeviken 12.10 (Magnus Persson). 2 ex. Reningsverket, Oset 14.10 (Patrik Strömberg). 1 ex. Gamla tippen, Oset 17.10 (Kjell Hammelin, Gertrud Hammelin).

Noterbart: 2 300 ex. Hammarbotten, Kvismaren 7.8 (Ola Erlandsson). 3 000 ex. Hammarbotten, Kvismaren 10.8 (Ola Erlandsson, Johannes Almqvist).

Hussvala (*Delichon urbicum*)

Från nio platser i Närke finns rapporter med säkerställd häckning av hussvala. Det är något bättre än föregående år, kanske en positiv trend. Ankomst på våren och flyttningen söderut på hösten följer tidigare mönster.

Vår: 1 ex. Örebro flygplats 23.4 (Kent Halttunen). 1 ex. Utängen, Oset 24.4 (Åke Pettersson). 1 ex. Örebro flygplats 24.4 (Kent Halttunen). 1 ex. Åkerbymaden, Tysslingen 24.4 (Patrik Strömberg).

Höst: 14 ex. Hammarstigen 6.9 (Ari Laine). 2 ex. Rynningeåsen 9.9 (Oscar Axelsson). 2 ex. Norra Ormesta, Örebro 9.9 (Ola Erlandsson). 3 ex. Nytorpsfälten, Karlslund 23.9 (Ola Erlandsson). 1 ex. Moskogen 26.9 (Andreas Lundqvist).

Lövsångare (*Phylloscopus trochilus*)

Fenologin för årets lövsångare följde det vanliga mönstret, även i år med ett sent oktoberfynd. Första fyndet den 13 april var möjligen den gransångare/lövsångarhybrid, som sedan vistades på Gamla tippen i Oset under våren, eftersom den sjöng lite annorlunda.

Vår: 1 ex. Gamla tippen, Oset 13.4 (Bengt Andersson). 1 ex. Vårbo, Skagern 15.4 (Mårten Persson, Sören Hedberg, Christian Allén). 1 ex. Vårbogrind, Skagern Nrk 15.4 (Bengt Andersson).

Höst: 1 ex. Nya Snötuppen, Boglundsängen 20.9 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 21.9 (Ola Erlandsson, Leif Eckmann, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. Gamla dammen, Boglundsängen 27.9 (Bengt Jalsborn) 3 ex. Löten, Kvismaren 3.10 (Per Hasselgren).

Gransångare (*Phylloscopus collybita*)

Gransångaren brukar anlända till Närke i slutet av mars och så blev det även detta år. De sista rapporterna är från slutet av oktober, vilket är något tidigare än föregående år. Inga säkra häckningar har rapporterats trots många stationära och revirhävande hanar.

Vår: 1 ex. Gamla tippen, Oset 23.3 (Per Wedholm, Lennarth Sollerman Gustafsson). 1 ex. Lillbjörken, Svartå 25.3 (Bengt Andersson).

Höst: 1 ex. Rosenbergsstugan, Oset 15.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 28.10 (Ola Erlandsson).

Lövsångare x gransångare

(*Phylloscopus trochilus x collybita*)

Gransångare och lövsångare hybridiserar ibland, och en sådan skapade viss förvirring med sin blandade sång under en kort period den här våren. Hybridisering är ett intressant fenomen, och man kan spekulera i om det trots alla sjungande gransångarhanar än så länge är ett underskott på honor i vårt område.

1 ex. Gamla tippen, Oset 10.4 (Johan Floidin, Felix Roos, Rodrigo Valladares). 1 ex. Gamla tippen, Oset 15.4 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Trastsångare

(*Acrocephalus arundinaceus*)

Ett normalt år för trastsångaren i Närke med 40 sjungande hanar. Framgångsrika häckningar blev det både i Oset-Rynningeviken och Kvismaren. Kvismare fågelstation ringmärkte sammanlagt 226 trastsångare i år.

Vår: 2 ex. Lakdamarna, Rynningeviken 4.5 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.).

Höst: 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 1.8 (Anders Jacobsson). 1 ex. Rävången, Rynningeviken 20.8 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Sävsångare

(*Acrocephalus schoenobaenus*)

Björka lertag står åter igen för den högsta noteringen av sävsångare. Vår- och höst-

flyttningen följer tidigare års mönster.

Vår: 1 ex. Rysjön, Kvismaren 28.4 (Kent Larsson). 1 ex. Nyängen, Kvismaren 28.4 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Åslaholmen, Kvismaren 28.4 (Per Hasselgren).

Höst: 1 ex. Rävångsmaden, Rynningeviken 10.9 (Bengt Andersson). 1 ex. Rynningeviken 10.9 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming). 1 ex. Nyängen, Kvismaren 10.9 (Patrik Hedengren). 4 ex. Nyängen, Kvismaren 11.9 (Anders Jacobsson). 1 ex. Banvallen, Rysjön, Kvismaren 16.9 (Inger-Marie Carlsen).

Noterbart: 54 ex. Björka lertag 29.5 (Jonas Engzell). 20 ex. Sörbysjön, Kvismaren 28.7 (Andreas Garpebring).

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*)

Sparsamt med busksångare även detta år. 11 hanar sjöng på lika många lokaler.

Första notering vår: 1 ex. Naturens hus, Oset 23.5 (Per Wedholm).

Sista notering: 1 ex. Åslasjön, Kvismaren 14–24.6 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Vattenparken, Fjugesta 21–23.6 (Albin Mauritzon, Sandra Tengelin m.fl.).

Rörsångare

(*Acrocephalus scirpaceus*)

Mycket punktligt dyker rörsångaren upp i skiftet april–maj och stannar i Närke till mitten av september. Så blev det även 2023.

Vår: 1 ex. Nyängen, Kvismaren 28.4 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Oset 3.5 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Lillången, Oset 3.5 (Patrik Hedengren). 1 ex. Ormesta holme, Oset 3.5 (Thord Eriksson, Anders Jacobsson).

1 ex. Åslaholmen, Kvismaren 3.5 (Joakim Johansson). 1 ex. Almbyängen, Oset 3.5 (Ove Åkesson).

Höst: 4 ex. Nynäsängen, Kvismaren 10.9 (Patrik Hedengren). 2 ex. Nyängen, Kvismaren 11.9 (Anders Jacobsson). 1 ex. 1K Hammarkullen, Kvismaren 14.9 (Lennart Eriksson, Anders Jacobsson).

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*)

Kärrsångaren hade ett gott år i Närke 2023 med minst 148 sjungande hanar rapporterade från 98 lokaler. Totalt i Oset och Rynningeviken rapporterades 36 revirhävande

hanar, vilket tangerar de högsta noteringarna från 2008, 2011 och 2015. Inga augustifynd i år.

Vår: 1 ex. Gamla tippet, Oset 17.5 (Göran Gustafsson, Anneli Stenberg m.fl.).

Höst: 1 ex. Sticksjö 13.7 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Äsön 22.7 (Lena Asp).

Härmsångare (*Hippolais icterina*)

Ankomstdatum för härmsångaren liknar mönstret från tidigare år och likaså de sista rapporterna för året.

Vår: 1 ex. Engelbrektsbolmen, Göksholm 11.5 (Hans Waern). 1 ex. Munkatorp, Rynningeviken 11.5 (Nils Eriksson). 1 ex. Älgsta skogsbilväg, Tysslingen 11.5 (Bengt Jalsborn, Jan Tranderyd, Mariann Tranderyd).

Höst: 1 ex. Äsöbron 3.9 (Andreas Sandberg). 1 1K Boglundsängen 6.9 (Bengt Jalsborn).

Flodsångare (*Locustella fluviatilis*)

Håller flodsångaren på att försvinna från våra trakter eller är det en tillfällig svacka? En flitigt sjungande individ dök upp vid Snötippet i Oset den 22 maj och stannade till den 29 maj. Ytterligare en individ sjöng på annan plats i Oset några dagar senare. Möjligen samma fågel som flyttat sig en liten sträcka. Flodsångaren är en eftertraktad och eftersökt art varje sommar, och förmodligen var detta den eller de enda individerna det här året.

Vår: 1 hane Snötippet, Oset 22–29.5 (Helny Olsson, Frank Tholfsson, Leif Sildén m.fl.). 1 ex. Vass/Buskmarken, Oset 8.6 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson).

Vassångare (*Locustella luscinioides*)

Ett bra år för vassångaren i Närke. 21 sjungande hanar varav de flesta i Kvismaren, där även 32 fåglar blev ringmärkta under året.

Vår: 8 ex. Sörbysjön, Kvismaren 19.4–5.8 (*Frank Tholfsson, Urban Toresson, Per Hasselgren m.fl.). 1 ex. Ormesta holme, Oset 29.4 (Per Wedholm).

Gräshoppsångare (*Locustella naevia*)

Den mycket svårbedömda gräshoppsångaren rapporterades från 47 olika lokaler med sammanlagt 63 sjungande hanar. Bedömningssvårigheten består i att de sjungande hanarna sannolikt byter plats om ingen hona dyker upp. Samtidigt är nog arten underreporterad med tanke på alla lämpliga lokaler som inte besöks av skådare.

Även i år sticker Björka lertag i Kumla ut som den främsta häckningslokalen med åtta sjungande hanar. Dessutom rapporteras både avledningsbeteende och bofynd från lokalen.

Noterbart: 8 ex. sång/spel Björka lertag 6.5–25.6 (Jonas Engzell, Helena Johansson, Hans Waern m.fl.). 1 ex. avledningsbeteende Björka lertag. 28.5 (Jonas Engzell). 1 ex. bo, ägg/ungar Björka lertag 28.5 (Jonas Engzell).

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)

Även 2023 fick vi närkingarna nöjet att ha svarthättor hos oss på vintern. Både i början och i slutet av året. De vårflyttande svarthättorna dök upp första dagarna i maj.

Vinter: 1 ex. Hallsberg 1.1 (Östen Tylebrink).

Vår: 1 ex. Åkerbyskogen, Tysslingen 1.5 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Lindåsbacken, Kvismaren 1.5 (Magnus Persson). 1 ex. Ormesta holme, Oset 1.5 (Per Hasselgren). 1 ex. Gamla tippet, Oset 1.5 (Adrian Göthe). 1

LAPPUGLA

FOTO: BIRDNERDS

ex. Björka lertag 1.5 (Frank Tholfsson).

Vinter: 1 ex. Glanshammar 2–3.12 (Björn Eriksson).

Trädgårdssångare (*Sylvia borin*)

Punktligt dök de första trädgårdssångarna upp första veckan i maj. Däremot inga fynd senare än augusti.

Vår: 2 ex. Banvallsdungen, Tysslingen 6.5 (Lena Asp). 1 ex. Gamla tippet, Oset 8.5 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. Arvaby, 8.5 (Helny Olsson).

Höst: 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 17.8 (Mats Weiland). 1 ex. Duvstigen, Örebro 19.8 (Ove Pettersson). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 31.8 (Mats Weiland).

Ärtsångare (*Curruca curruca*)

En normal fyndbild även detta år för ärtsångaren.

Vår: 1 ex. Bruket, Svarta 29.4 (Bengt Andersson). 1 ex. Stadsparken, Örebro 1.5 (Anders U Nilsson). 1 ex. Barkaregatan, Näsby, Örebro 1.5 (Per Wedholm).

Höst: 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 12.9

(Joakim Johansson). 1 ex. Snötippet, Oset 16.9 (Patrik Strömberg). 1 ex. Duvstigen, Örebro 16.9 (Ove Pettersson).

Törnsångare (*Curruca communis*)

Den 6 maj var tydligen väder och vind gynnsamma för flyttande tättingar. Första törnsångarna noterades på många platser den här dagen.

Vår: 1 ex. Rysjön, Kvismaren 6.5 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson, Daniel Yttermalm m.fl.). 1 ex. Björka lertag 6.5 (Hans Waern, Bengt Andersson, Jonas Engzell). 2 ex. Venamaden, Rynningeviken 6.5 (Ronnie Lindqvist, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. Löten, Kvismaren 6.5 (Anders Jacobsson, Patrik Hedengren m.fl.). 1 ex. Åsens sjöland, Kvismaren 6.5 (Andreas Tranderyd).

Höst: 3 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 1.9 (Anders Jacobsson). 2 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 4.9 (Anders Jacobsson). 2 ex. Nynäsängen, Kvismaren 10.9 (Patrik Hedengren). 1 ex. Söröslätten, Kvismaren 13.9 (Ola Erlandsson).

Brandkronad kungsfågel

(*Regulus ignicapilla*)

Endast två rapporter i år. Expansionen norrut har kanske pausat den regniga sommaren 2023.

1 ex. Klåvudden, Harge 23–29.4 (Andreas Sandberg, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. Biskopskvarn, Brevens bruk 14–30.6 (*Ronny Nilsson, Elias Ernvik m.fl.).

Sidensvans (*Bombicilla garrulus*)

Sidensvansarna lämnade oss som vanligt i mitten av april. Anmärkningsvärt är ett sent fynd den 2 maj. De anlände sedan punktligt till Närke första dagarna i oktober. Den 7 oktober var dagen då de första större antalen noterades.

Vår: 10 ex. Stora Kortorp naturreservat 1.4 (Puck Thyen). 3 ex. Ekeby Dreve 10.4 (Elisabeth Hall). 1 ex. N Hjälmaviken, Oset 18.4 (Ola Erlandsson). 1 ex. Skräddarkullen 2.5 (Thomas Strid).

Höst: 5 ex. Brickeberg, Örebro 3.10 (Mika-

SVARTPANNAD TÖRNSKATA

FOTO: ROLAND BERGSTRÖM

el Tellbe). 20 ex. St. Mellösa 7.10 (Anders Jacobsson). 4 ex. Wadköping, Stadsparken 8.10 (Kristoffer Nilsson). 10 ex. Venastugan, Rynningeviken 8.10 (Ola Erlandsson). 2 ex. SV Venastugan, Rynningeviken 8.10 (Sten Axelsson). 4 ex. Wadköping, Stadsparken 8.10 (Ronnie Lindqvist). 20 ex. Körplanen, Rynningeviken 8.10 (Göran Gustafsson). 40 ex. Sanatorieskogen, Örebro 8.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson).

Stare (*Sturnus vulgaris*)

Även 2023 övervintrade en hel del starar i Närke. Rapporter finns från hela januari, februari och mars. Något färre fynd i december.

Noterbart vinter: 200 ex. Irvingsholm, Tysslingen 1.1 (Ove Pettersson). 75 ex. Hälleby, Tysslingen 12.1 (Christer Tegebro, Marianne Redman).

Större antal: 2 250 ex. Venakullarna, Rynningeviken 8.7 (Ola Erlandsson). 3 750 ex. Hammarkullen, Kvismaren 20.7 (Ola Erlandsson). 3 200 ex. Öby kulle, Kvismaren 12.8 (Ola Erlandsson).

Taltrast (*Turdus philomelos*)

Ett vinterfynd och ett sent höstfynd sticker ut.

1 ex. Viaskogen Norra delen 12.1 (David Kindgren Bartholdsson). 1 ex. Blåklintstigen, Örebro 25.11 (Lennart Eriksson).

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*)

Enstaka dubbeltrastar övervintrar i Närke och Näsudden verkar vara en favoritplats.

2 ex. Näsudden, Dimbobaden 3.1 (Anders Jacobsson). 3 ex. Näsudden, Dimbobaden 31.1 (Anders Jacobsson). 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 24.2 (Anders Jacobsson).

1 ex. Näsudden, Dimbobaden 11.11 (Anders Jacobsson). 1 ex. Sofiaparken, Örebro 12.12 (Andreas Sandberg).

Noterbart: 86 ex. sträckande Äsön 4.10 (Leif Sildén).

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*)

Rödvingetrasten anlände punktligt i slutet av mars. Sista höstnoteringen kom från Bystad kvarn den 11 november. Både under vår- och höstflyttningen räknas stora antal in.

Vår: 4 ex. NV Hjälmaviken, Oset 23.3 (Ola Erlandsson). 1 ex. Stentornsskogen, Rynningeviken 23.3 (Nils Eriksson). 1 ex. Markasjön, Almby 24.3 (Håkan Johannesson).

Höst: 1 ex. Körplanen, Rynningeviken 1.11 (Ola Erlandsson). 1 ex. Träsket, Svartå 7.11 (Bengt Andersson). 1 ex. Bystad kvarn 11.11 (Mårten Wikström, Annelie Larsson, Linda Westerberg m.fl.).

Större antal: 1 590 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 23.4 (Ola Erlands-

son). 1 000 ex. rastande Äsplunda gård, Äsplunda 24.4 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 3 105 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 8.10 (Ola Erlandsson). 1 120 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 13.10 (Ola Erlandsson).

Björktrast (*Turdus pilaris*)

Även 2023 rapporterades björktrast samtliga månader på året. Höstarnas sträckbevakning på Venakullarna ger fina siffror, men också under vårflyttningen har stora ansamlingar noterats i landskapet.

Vår: 3 000 ex. rastande Ängsholmen, Tysslingen 24.4 (Ove Pettersson, Maria Wanche).

Höst: 4 020 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 13.10 (Ola Erlandsson). 2 016 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 16.10 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro, Sten Axelsson). 1 640 ex. förbiflygande Venastugan, Rynningeviken 22.10 (Ola Erlandsson).

Ringtrast (*Turdus torquatus*)

Ringtrastens vårflyttning genom Närke pågår från mitten av april till början av maj. Det

här året fick många glädjen att se ringtrastar i Sännaboda och Ånnaboda, där som mest sju exemplar sågs under perioden 26 april till 3 maj. En långstannare i ett villaområde i Örebro hör till de ovanligare observationerna.

Första obs: 1 ex. Stora Axsjön, Villingsbergs skjutfält 16.4 (Helny Olsson).

Sista rapporten: 1 ex. Stormossen, Ölsboda herrgård 5.5 (Mårten Persson).

Noterbart: 7 ex. Ånnaboda 28.4 (Erik Törnvall, Tunyapat Pinwanichkul). 2 ex. Blåklintstigen, Örebro 30.4 (Lennart Eriksson). 1 ex. 2K Blåklintstigen, Örebro 4.5 (Lennart Eriksson).

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

Även det här året höll grå flugsnappare tidtabellen och gästade vårt landskap från början av maj till en bit in i september.

Vår: 1 ex. Göksholm 8.5 (Hans Waern, Valdemar Andersson). 1 ex. Engelbrektholmen, Göksholm 11.5 (Hans Waern). 1 ex.

Svalnäs, Tysslingen 11.5 (Bengt Jalsborn).

Höst: 1 ex. Sticksjö 9.9 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Rynningeåsen 9.9 (Oscar Axelsson). 1 ex. Krokvägen, Örebro 9.9 (Thord Eriksson). 1 ex. kulle, Kvismaren 10.9 (Patrik Strömberg). 1 ex. Stora Mellösa 11.9 (Anders Jacobsson).

Rödihake (*Erithacus rubecula*)

Övervintrande rödhakar fortsätter att glädja oss. Hela 51 fynd i januari och 79 i december. Mildare vintrar förklarar en del, och naturligtvis även att rödhakarna hittar lämplig föda på många fågelmatningar.

Näktergal (*Luscinia luscinia*)

Ankomstdatum för näktergalarna var normalt då de första hördes sjunga 3 till 5 maj. Det finns inga sena noteringar, vilket kanske beror på utebliven ringmärkning.

Vår: 1 ex. Fårhagen, Boglundsängen 3.5 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Gamla tippen, Oset 4.5 (Staffan Gustavsson). 1 ex. Gamla tippen, Oset 5.5 (Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. Vass/Buskmarken, Oset 5.5 (Ronny Nilsson).

Sommar: 3 ex. Venakullarna, Rynningeviken 5.8 (Ola Erlandsson). 4 ex. Venakullarna, Rynningeviken 10.8 (Ola Erlandsson). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 14.8 (Ola Erlandsson).

Blåhake (*Luscinia svecica*)

Ett enda vårfynd och 65 höstfynd gör 2023 till ett mellanår för blåhaken i Närke.

Vår: 1 ex. Hällabrottet 27.4 (gm Närkes rapportkommitté).

Höst: 1 ex. Boängen, Fällersta 22.9 (Staffan Werme). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 22.9 (Mats Strandberg). 1 ex. Nyängen, Kvismaren 23.9 (Johan Thyberg). 1 ex. Tvärvägen, Oset 23.9 (Per Wedholm). 1 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 1.10 (Patrik Hedengren, Kristina Lindqvist).

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*)

Ett normalår med några återkommande lokaler i form av Olles hage, Reträtten och Varbergaskogen.

2 ex. Varbergaskogen 9.5–13.6 (Ove Pettersson m.fl.). 1 ex. Å, Hallsberg 14.5 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Ekudden, Äsön 16.5 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Äsplunda gård, Äsplunda 17.5 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén). 1 ex. Reträtten naturreservat 27.5 (Jan Gunnarsson). 1 ex. Olles hage, Asker 6.6 (Anders Jacobsson). 1 ex. Norra Storbjörken, Svartå 16.6 (Bengt Andersson).

Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*)

Sju lokaler huserade svart rödstjärt under häckningstid. På tre av dessa noterades par

och vid Garphytte bruk kunde lyckad häckning konstateras. De enda fynden utöver de på häcklokalerna redovisas.

1 ex. kamera med rörelsedetektor Söröslätten, Kvismaren 20.7 (gm Magnus Persson). 1 ex. Norrbyås, Kvismaren 10.10 (Daniel Andersson m.fl.).

Järnsparv (*Prunella modularis*)

Hela fyra vinterfynd noterades i Närke. Det har inte hänt tidigare.

1 ex. Garphyttan, Kvarnvägen 1–7.1 (David Thureborn). 1 ex. Gamla tippen, Oset 7.1 (Stefan Persson, Håkan Persson, Magnus Persson). 1 ex. Blåklintstigen, Örebro 1–7.12 (Lennart Eriksson). 1 ex. Hopslageravägen, Svartå 1–11.12 (Bengt Andersson).

Citronärsla (*Motacilla citreola*)

Två fynd gjordes och det är den nivå vi legat på sedan arten gick från raritet till årlig från 2012.

1 2K+ hane rastande Vålakärren, Vibysjön 23–24.4 (Mårten Gustavsson, Nils-Erik Ström m.fl.). 1 2K+ hona rastande Löten, Kvismaren 29.4 (Andreas Tranderyd).

Forsärsla (*Motacilla cinerea*)

I vanlig ordning övervintrande individer vid reningsverket i Oset. Det blir vanligare och vanligare med något enstaka vinterfynd även på andra platser. Vi fick även ett nytt antalsrekord för landskapet.

Noterbart: 2 ex. Cementrännan, Oset 1.1–24.2 (Sten Axelsson m.fl.). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 4.2 (Christer Johansson). 2 ex. Cementrännan, Oset 2–29.12 (Ylva Malm m.fl.).

11 ex. sträckande SV Nytorpsfälten, Karlslund 23.9 (Ola Erlandsson).

Rödstrupig piplärka

(*Anthus cervinus*)

Årets observationer med sammanlagt 19 fynd gjordes under perioden 24 augusti till 11 oktober, vilket är identiskt med föregående års höstnotering. Fortsätter artens minskning får vi snart publicera varje enskilt fynd.

Ängspiplärka

(*Anthus pratensis*)

Vinterfynden kan väl förväntas öka sakta men säkert i takt med ökande temperaturer. Den här vintern ett eller två fynd. Det skiljer tio minuter mellan observationerna och fågelvägen är det inte långt mellan lokalerna.

STRIPGÅS

FOTO: KENT HALTUNEN

Vinter: 1 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 28.1 (Bengt Andersson). 1 ex. Svalnasmaden vindskyddet, Tysslingen 28.1 (Ola Erlandsson).

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*)

Under året gjorde 20 fynd av 24 individer. Dessa fördelade sig hyggligt jämnt mellan vår (27.3–16.4) och höst med nio fynd på våren och elva på hösten (6.9–26.10).

Obestämt bo-/bergfink (*Fringilla*)

Det bjöds på många fina sträckdagar för fink detta år. Det finns få noteringar sedan tidigare som är i nivå med årets toppdagar.

Noterbart: 28 300 ex. sträckande Åsön 21.9 (Leif Sildén). 66 500 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 24.9 (Ola Erlandsson, Eva Georgii-Hemming, Johannes Almqvist m.fl.). 86 700 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 29.9 (Ola Erlandsson, Andreas Sandberg, Daniel Yttermalm m.fl.).

Tallbit (*Pinicola enucleator*)

Ingen invasion och då är ett fynd en normal utdelning av denna superkarismatiska fågel. De håller sig dessutom gärna i gammal skog när det inte finns gott om rönnbär.

2 ex. Övre P-platsen, Garphyttans national-

park 30.12 (Ronnie Lindqvist).

Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)

För andra året i rad hade vi ett ovanligt stort inflöde av domherrar under hösten och som sedan övervintrade. Första indikationen på det kom under sträcket med en fin toppnotering enligt nedan. Det visade sig senare på fågelborden, där domherrarna var talrika vintern 2023/24.

Noterbart: 160 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 13.10 (Ola Erlandsson). 55 ex. Hallsberg, Hyttgatan 31.12 (Helena Johansson).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*)

Ungefär 30 sjungande hanar är den lägsta siffran de senaste tio åren men med liten marginal. Nivån verkar ligga på 30–50 sjungande hanar om året nu för tiden. Observationer av rosenfink gjordes under perioden 13 maj till 30 juli.

Vinterhämsling (*Linaria flavirostris*)

Ett 30-tal vinterfynd gjordes. Från årsskiftet till den 2 maj pågick vårsången, och från den 17 oktober till årsskiftet pågick höstsången. Utöver det redovisas högsta noteringarna.

Noterbart: 85 ex. Södra Näsbyängen, Oset 6.4 (Ove Pettersson m.fl.). 120 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 15.4 (Peter Gustafson). 85 ex. Frogsta, Kvismaren 19.11 (Leif Sildén).

Hämsling (*Linaria cannabina*)

Ungefär var tredje/fjärde vinter ses hämsling vintertid i vårt landskap.

Vinter: 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 9.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Husön, Kvismaren 23–27.12 (Leif Sildén, Ola Strand).

Gråsiska (*Acanthis flammea*)

Andra året i rad med sjungande fåglar under häcktid. En slump eller håller vi på att få en ny häckfågel i landskapet? 1 ex. Karlslund, Tibon 6.5 (Frank Tholfsen). 1 ex. Södra Åsmossen 12.6 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Karamossen 14.6 (Per Karlsson Linderum).

Brunsiska

(*Acanthis flammea cabaret*)

En handfull fynd är en normal fyndbild. 1 ex. Näsbyängen, Oset 6.2 (Per Wedholm). 1 ex. Venakullarna, Rynningeviken 29.9 (Andreas Sandberg). 1 ex. Tegeldammen, Hallsberg 16.11 (Christer Johansson). 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 9.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Ruderatmark S Lillängen, Oset 12.12 (Per Wedholm). 6 ex. Högsjön, kolonin, Arboga 17.12

JORDUGGLA

FOTO: GUNNAR ROHED

(Seppo Leppälampi). 2 ex. Stora Mellösa 26.12 (Ola Strand).

Snösiska (*Acanthis flammea exilipes*)

Det fanns relativt gott om gråsiskor den här vintern, vilket också visar sig i antal snösiskor. Årets siffra är en relativt hög siffra. Antalet fynd har minskat markant efter att snösiska blev klassad som ras av gråsiska. 1 ex. Vranalogen, Kvismaren 11.3 (Anders Jacobsson). 1 ex. Vranalogen, Kvismaren 12.3 (Ronny Nilsson). 3 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 9.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Ruderatmark S Lillängen, Oset 12.12 (Per Wedholm). 1 ex. Husön, Kvismaren 27.12 (Ola Strand, Leif Sildén). 1 ex. Ormkärret, Kvismaren 30.12 (Anders Jacobsson).

Mindre korsnäbb (*Loxia curvirostra*)

En intressant sträcknotering gjordes vid Venan. Normalt har man så här stora antal i slutet av augusti.

292 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 13.10 (Ola Erlandsson).

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*)

Två fynd är normalt för ett år när vi inte har invasionsrörelser.

2 ex. Gladabergsv., Hovsta 27.9 (Leif Rydell). 2 ex. Venastugan, Rynningeviken 14.10 (Ola Erlandsson).

Grönsiska (*Spinus spinus*)

De högsta sträckssiffrorna redovisas nedan. Nytt dagsrekord för Rynningeviken noterades. Det högsta antalet från Äsön är den i särklass högsta rapporterade sträckssiffran i landskapet. Samma dag sträckte enbart 1 850 ex. vid Rynningeviken, det kan alltså skilja rätt mycket på en ganska kort sträcka vid olika förhållanden.

16 200 ex. sträckande Äsön 21.9 (Leif Sildén). 6 300 ex. sträckande SV Venastugan, Rynningeviken 24.9 (Ola Erlandsson, Eva Georgii-Hemming, Johannes Almqvist m.fl.). 3 000 ex. sträckande S, Norra Ässundet 24.9 (Erik Törnqvall, Tunyapat Pinwanichkul). 4 200 ex. sträckande Äsön 3.10 (Leif Sildén).

Lappsparr (*Calcarius lapponicus*)

Ett tiotal fynd per år verkar vara den nivå vi rör oss kring numera. Vanligtvis är antalet höstfynd fler, men i år var fördelningen någorlunda jämn.

Vår: 1 ex. Frogsta, Kvismaren 2.4 (Leif Sildén). 1 ex. Öby kulle, Kvismaren 2.4 (Mikael Tellbe). 1 ex. Gräve by, Tysslingen 9.4 (Lennart Eriksson). 1 ex. Svalnäsmeden vindskyddet, Tysslingen 12.4 (Ola Erlandsson).

Höst: 2 ex. Äsön 3.10 (Leif Sildén). 1 ex.

Venastugan, Rynningeviken 16.10 (Lennart Eriksson).

1 ex. Venastugan, Rynningeviken 22.10 (Ola Erlandsson). 1 ex. Mellringe 26.10 (Per Wedholm). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 12.11 (Ola Erlandsson).

Snösparr

(*Plectrophenax nivalis*)

Några riktigt fina flockar sågs under våren. De största kvalar in bland de tio

största noteringarna genom tiderna i Närke. Under december gjordes ett tiotal observationer, och det är mer än vad vi vanligtvis brukar se under den tiden.

400 ex. Vranalogen, Kvismaren 2.4-3.4 (Ola Erlandsson, Albin Mauritzon m.fl.). 150 ex. Sättra, Ekeby 27.3 (Johan Thyberg). 140 ex. Rala åkermark, Hallsberg 27.3 (Gunnar Rohed). 300 ex. Lövholmen, Kvismaren 28.3 (Sören Svensson).

Ortolansparv (*Emberiza hortulana*)

Ortolansparv har ju blivit en första klassens raritet. Ett fynd finns i landskapet under året, men ingen skådare såg arten då den fångades av en viltkamera. Det verkar som att ortolansparven nu är helt utgången som häckfågel i landskapet.

1 ex. kamera med rörelsedetektor Söröslätten, Kvismaren 3.5 (gm Magnus Persson).

Sävsparr (*Emberiza schoeniclus*)

Så länge vi inte får längre sammanhängande perioder med kyla brukar enstaka sävsparrar övervintra. Det är något färre än normalt.

Vinter: 2 ex. Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 1.1 (Ola Erlandsson).

1 ex. Sörbysjön, Kvismaren 9.12 (Anders Jacobsson). 2 ex. Ormkärret, Kvismaren 30.12 (Anders Jacobsson).

Videsparr (*Emberiza rustica*)

Första fyndet på tio år. Sedan tidigare finns ett tjugotal fynd där majoriteten är långt bak i tiden. Videsparven har minskat kraftigt i Sverige under många år. En ökning har eventuellt kunnat konstateras längst norrut i Sverige under de sista åren.

1 2K+ hane rastande Myrö våtmark, Rynningeviken 26.4 (Nils Eriksson).

STEGLITS

FOTO: BROR JOHANSSON

Flitigaste skådarna i Fågelåret 2023

Mer än 100 skådare har bidragit till observationer som förekommer i Fågelåret i Närke 2023.

Här är de tio fågelskådare som förekommer flitigast med namn i rapporten.

1 Ola Erlandsson	74 ggr
2 Anders Jacobsson	71
3 Lennart Eriksson	52
4 Thord Eriksson	37
5 Leif Sildén	35
6 Åke Pettersson	30
7 Per Wedholm	29
8 Andreas Sandberg	28
8 Christer Tegebro	28
10 Bengt Jalsborn	25

Ragnarsson
FASTIGHETER AB
stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

Venastugan bäst i Fågeltornkampen

■ Lördagen den 4 maj genomfördes Fågeltornskampen, en landskamp i fågelskådning mellan Finland, Sverige och numera även Danmark. 103 torn i Sverige deltog, bäst i Närke var gänget vid Venastugan som fick ihop 92 arter.

Väderförutsättningarna: lite kall morgon, strålande solsken och i stort sett vindstilla hela dagen.

– Vi saknade tättingarna, och vi såg bara en enda svala, en backsvala, berättar Daniel Ytermalm som stod i Rysjötornet i Kvismaren tillsammans med Peter Gustafson, Andreas Tranderyd och Albin Mauritzon.

Desto bättre gick det för laget vid Venastugan, Rynningeviken i Örebro. De fick ihop hela 92 arter och det räckte till en topp-tioplacering i Sverige.

– Vi hade några silvertärnor som sträckte, och så två bergänder, sa Ronnie Lindqvist som stod vid Venastugan tillsammans med Eva Georgii-Hemming, Urban Tholén, Nils Eriksson och Ola Erlandsson.

Vid Vålakärren kryssade Sandra Tengelin, Björn Ander, Anders Eriksson, Lindah Lyktberg och Nils Erik Ström 62 arter, vilket är fler än tidigare år.

Bengt Andersson, Jonas Engzell och Hans Waern bemannade tornet vid Björka lertag och kryssade 54 arter, bland annat vaktel, blåhake och silltrut.

Vid Norra tornet i Tysslingen fick laget in två nya tornkampsarter: ägrett-häger och trädlärka.

– Men vi såg inte en enda svala under åtta timmar. Märkligt, menade Lennart Eriksson som stod i tornet tillsammans med Helny Olsson, Mats Ericsson och Kent Halttunen.

STÄPPHÖK fotograferad av Per Hasselgren i Kvismaren förra våren.

Stäpphöken ökar år efter år i Närke...

MÄNGDEN stäpphökar som passerar Närke fortsätter att öka för varje år.

Från våren finns 59 rapporter på stäpphökar i landskapet, med ett starkt inflöde i mitten av april. Fortsätt hålla koll på hökarna, dokumentera gärna fynden och om möjligt ta ett foto.

Erik Rosenberg beskriver bleka kärhökens (stäpphökens) hane som den änglasköna fågeln i sin klassiska fågelbok Fåglar i Sverige från 1953. Jag hade turen att få se en hane väster om Karlslunds herrgård flera gånger den 19 april och kan hålla med Mäster Erik om beskrivningen.

Det är en speciell känsla att se den eleganta närmast fiskmåsbekta hanen sväva fram nästan som i tyngdlöshet över en åker.

Första stäpphöken i Närke – en hane – sågs redan den 29 mars. Det fanns bara ett fåtal honfärgad individer bland alla observerade stäpphökar.

Den senaste observationen när detta skrivs är från den 10 maj. Då såg Lennart Eriksson en honfärgad individ i Oset.

I slutet av augusti börjar stäpphökarna åter flyga söderut och passera vårt Närke. Då, speciellt under september månad, finns det fler chanser att se den rara höken dansa fram.

Glöm inte att dokumentera! Även ett dåligt foto kan vara till hjälp vid bestämning av art, ålder och kön.

... men dyster trend för landets lövsångare

■ **Lövsångaren, Sveriges vanligaste fågel, förekommer i stora delar av landet. För drygt tio år sedan beräknades antalet häckande par till 13 miljoner.**

Men de senaste årens ringmärkningar visar att lövsångarna tycks ha blivit betydligt färre.

Förra året noterades 13 000 ringmärkta lövsångare, en halvering jämfört med 2020.

– Denna minskning antyder att antalet lövsångare i Sverige kan ha minskat med miljoner fåglar under de senaste åren, säger Thord Fransson, forskare vid Ringmärkningscentralen på Naturhistoriska riksmuseet.

Lövsångarnas val av övervintringsplats beror på var de häckar i Sverige under sommarhalvåret. Fåglar i södra och mellersta Sverige flyttar till Västafrika, medan lövsångare från norra Sverige flyger till östra och

södra Afrika.

– Studier i södra England, där arten minskat, visar att mildare vårar som en följd av klimatförändringar, kan innebära ett problem för arten. Den bakomliggande orsaken till minskningen som noterats i ringmärkningen i Sverige är inte klarlagd. Eftersom lövsångaren är en flyttfågel kan det bero på förhållanden både i Sverige och i andra länder, säger Thord Fransson.

Ja visst är det en unge!

EN AV UNGARNA till röd gladaparet i Västernärke sticker upp huvudet ur boet och fotas på behörigt avstånd av Sandra Tengelin.

Röd glada häckar i landskapet

RÖDA GLADOR blir en allt vanligare syn i vårt landskap. I år finns det över 350 rapporter på röda glador i Närke på Artportalen. De första observationerna är redan från slutet av februari. Men hittills har det aldrig konstaterats något häckande par av arten.

Med tanke på att fåglarna flyger med material till bobygget borde någon ha sett det. Även när föräldrarna flyger med mat till ungarna borde någon ha sett det genom åren.

Men nu har det skett. Sandra Tengelin har hittat ett par av röd glada som häckar i Västernärke.

– Jag har ju sett glador var och varannan dag. Men så en dag i mitten av april såg jag hur en röd glada kom flygande med bomateri-

al, berättar Sandra.

Redan innan träden slagit ut kunde hon lokalisera boet högt uppe i en björk. Sedan dess har hon följt de röda gladorna på behörigt avstånd för att inte störa häckningen.

I början av juni såg hon också hur några av ungarna tittade upp i boet.

– Otroligt roligt förstås, säger Sandra.

Hon konstaterar att gladorna är väldigt diskreta när det går till häckning. Trots att Sandra har haft boet under uppsikt, så är det ytterst få gånger hon sett fåglarna komma med bomaterial respektive mat till ungarna.

Häckningen av röd glada i Västernärke är den första konstaterade häckningen i landskapet i modern tid.

Även från andra delar av landskapet kommer rapporter om röda glador som flyger med mat i klorna. Det tyder att de är på väg till sina ungar.

NOFs FB-grupp växer stadigt

■ **NOFs Facebookgrupp har nu passerat 1 500 medlemmar.**

Facebookgruppen är ett komplement till föreningens tidskrift Fåglar i Närke, och till hemsidan. Här finns tips som rör fågelskådning. Här kan man dela med sig av fågelbilder och ställa frågor som rör fåglar.

Gruppen är en så kallad sluten grupp, för att slippa reklam och annat som inte tillhör syftet med gruppen.

Alla är välkomna att delta i NOFs Facebookgrupp.

Och du är alltid välkommen som medlem i vår förening.

Stort intresse för guidningar i Oset

■ **I maj arrangerade Närkes Ornitologiska Förening, NOF, guidade turer i det naturreservatet Oset i Örebro. Fågelguidningarna har ägt rum sedan 1952.**

Vid tio tillfällen har man tillsammans med guiden Lars Johansson (Bengt Andersson vid ett tillfälle) kunnat promenera in våren tillsammans med fåglarna.

– Det är en härlig möjlighet att följa årstiden, berättar Lars.

– I år var näktergalen tidig, medan trädgårdssångaren dröjde innan den anlände.

Som mest har det varit 37 deltagare som tagit chansen att uppleva alla vårfåglar i Oset.

Många deltagare i NOFs nybörjarkurs

■ **Nybörjarcirkeln som NOF ordnar tillsammans med Studieförbundet lockade 19 deltagare.**

Cirkeln inleddes med två träffar inomhus och en träff på Biologiska museet på Karolinska skolan i Örebro. Sedan blev det sex exkursioner på olika fågellokaler.

– Kul med ett så stort intresse, säger Lars Johansson, en av cirkelledarna.

Studiecirkeln avslutades på försommaren med en nattfågellyssning på bland annat skjutfältet i Villingsberg.

– En annorlunda upplevelse där vi bland annat fick höra nattskräror.

TORS DAG 1 AUGUSTI

I Erik Rosenbergs fotspår

Det har gått exakt 100 år sedan Erik Rosenberg deltog i en andjakt i Kvismaren. I bok "Oset och Kvismaren" beskriver Mäster Erik om denna natt och morgon i områdets vassar. Vi följer i hans fotspår denna morgon. **Samling kl. 7, parkeringen vid Norrbyås kyrka.** För mer info: Lars Johansson 070-558 99 06.

ONSDAG 7 AUGUSTI

Vadare i Oset

Tillsammans spanar vi efter alla vadare som är på väg söderut och som stannar för att rastar. **Samling kl. 19 vid Skebäcksparkeringen.** För mer info: Lars Johansson 070-558 99 06.

SÖNDAG 25 AUGUSTI

För 100 år sedan deltog Erik Rosenberg i en andjakt i Kvismaren. Vi följer i hans fotspår denna morgon och ser vad Mäster Erik skrev i boken i bok "Oset och Kvismaren". **Samling kl. 7, parkeringen vid Norrbyås kyrka.** För mer info: Lars Johansson 070-558 99 06.

SÖNDAG 8 SEPTEMBER

Rävahänget i Rynningeviken

Familjedag vid Rävängsstugan i Rynningeviken. Kunniga fågelguider från NOF finns på plats för att berätta om alla spännande fåglar som är på väg söderut. NOF bjuder på nygrillad korv vid brasan. Det blir också fågelquiz och andra kul aktiviteter. Rävahänget pågår mellan klockan 8 och 12. För mer info: Lars Johansson 070-558 99 06.

ONS 11 – SÖN 15 SEPTEMBER

Höstresa Falsterbo

Vi börjar med en övernattnings vid Getterön, Varberg. Under resan söderut i två minibussar blir det många

spännande stopp för att uppleva det bästa Västkusten har att erbjuda i fågelväg. I Falsterbo bor vi i den fräscha Lotsvillan. Morgontimmarna

börjar vi skåda vid Nabben för att se mängder med sträckande fåglar ge sig av söderut. Vi hoppas på några riktiga rovfågelskruvar över Ljungen, sedan får fåglarna styra våra dagar. För mer info och anmälan: Per Salomonsson, per-s@live.se 076-108 20 86.

TORS DAG 19 SEPTEMBER

Månadsmöte

Cajsa S Lund - en musikarkeologisk workshop på temat: forntida musikinstrument vars ljud efterliknar fågel- och djurläten. Efter fikapausen bildvisning av naturfotograf, Karl Evert Eklund från Örebro, på temat "Fåglar i när och fjärran". Alla välkomna till **Hantverkshuset, Engelbrektsgatan 6, Örebro.**

SÖNDAG 22 SEPTEMBER

Tranor vid Kvismaren

Varje höst samlas tusentals tranor i området runt Kvismaren för att äta upp sig inför den långa

flytten söderut. I slutet av september kan man se tusentals tranor som flyger in i det vackra kvällsljuset till sina nattkvarter i Kvismaren. Det här är en fantastisk upplevelse som man sent ska glömma. Välkommen att delta. **Samling Öby kulle i Kvismaren kl. 18.** För mer info Lars Johansson 070-558 99 06.

ONSDAG 25 SEPTEMBER

Tranor vid Skagershultamossen

Häng med till Sveriges vackraste fågeltorn vid den ödsliga och stora Skagershultamossen. Här kan du se alla tranor som födosöker under dagarna i Västernärke. På kvällen flyger de in till sina nattkvarter i anslutning till mossen. **Samling vid Olsatorp kl. 17.30.** För mer info Kent Halttunen 070-216 11 30.

FRE 27 – LÖR 28 SEPTEMBER

Rosenbergdagarna

Årets tema är biologisk mångfald i länets vatten och våtmarker. Fredagen ägnas åt en rad intressanta seminarier med inriktning fokus på våtmarker. På lördagen finns det möjlighet att åka med och se hur olika våtmarksprojekt fungerar i verkligheten, bland annat den spännande och nyanlagda våtmarken vid Heden i Örebro. Anmälan krävs, håll utkik på hemsidan för mer info.

SÖNDAG 6 OKTOBER

EuroBirdwatch

Den här helgen samlas fågelskådare i hela Europa för att räkna fåglar. Vi i NOF bidrar också till räkningen. Vi ses vid **Venastugan**. För mer info, se hemsidan.

TORS 17 – SÖN 20 OKTOBER

Ölandsresa

Vi reser i två minibussar till södra Öland. Vi bor i standard som vandrarhem i privata hus åtta kilometer från Ottenby. Dagarna startar vi tidigt på Södra udden, sedan får fåglarna styra oss.

Trevligt sällskap utlovas med många nya spännande fåglar att upptäcka. För mer info och anmälan: Per Salomonsson, per-s@live.se 076-108 20 86.

TORS DAG 17 OKTOBER

Månadsmöte

Jan-Åke Nilsson, professor i bland annat evolutionär ekologi vid Lunds universitet, berättar om sina studier av svartvita flugsnappare och hur klimatförändringen påverkar deras migrationsmönster och häckningsframgångar. Han berättar om den hjälp som flugsnappare fick av hans forskningsteam och om vad det resulterade i. Efter pausen berättar han om termoreglering hos blåmesar och entitor. Hjärtligt välkomna till **Hantverkshuset, Engelbrektsgatan 6, Örebro.**

FRE 1 – SÖN 3 NOVEMBER

Resa Hönö

Resa till västkustens pärla. När vindarna är de rätta bjuder denna lokal på fantastisk sträckskådning och du får chans att se bland annat havssula, stormfågel, tretåig mås och grålira. Häng med på denna helgresa under ledning av Hans Waern, som upplåter sitt hus på Fotö för ett bekvämt boende nära de bästa fågellokalerna. Mer info kommer senare.

Ekonomi
Redovisningskonsult AB

stöder detta nummer av Fåglar i Närke

FÅGLAR

i Närke

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Kent Halttunen

Nygård, Norra Folkavi
719 91 Vintrosa
070 216 11 30
kent.halttunen@outlook.com

REDAKTIONEN:

Arne Lundh

Villagatan 31
718 30 Frövi
070 202 80 64
ervalla31@hotmail.com

Charlotta Hedberg Tideman

Järnvägsgratan 32
703 62 Örebro
070 721 43 32
charlotta.tideman@gmail.com

Leif Haldorson

Brevbärargatan 52
703 78 Örebro
070 665 67 75
leif.haldorson@telia.com

Ove Pettersson

Duvstigen 13
703 48 Örebro
070 910 69 65
ovepet49@icloud.com

Anders Nilsson (grafisk form)

Ramsta 306
719 91 Vintrosa
mediagurun@icloud.com

NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

En ideell regionalförening av SOF/BirdLife Sverige. NOF jobbar med fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning. Medlem i föreningen blir man enklast genom att gå in på membit:
membit.net/m4-member/login/500, och betala medlemsavgiften. Årsavgiften är 250 kr för vuxen, för familjemedlem 50 kr (ingen extra medlemstidning), ungdomsmedlem (13–20 år) betalar 100 kr och barn (1–12 år) 50 kr per år. Medlemmarna får vår medlemstidning som ges ut med fyra nummer per år. Dessutom får man hänga med på alla exkursioner, resor, utbildningar och spännande möten.

ADRESSÄNDRINGAR

Har du ändrat adress? Logga in på vårt medlemsregister, membit.net/m4-member, med det användarnamn du fick när du betalade medlemsavgiften.

Har du andra medlemsfrågor? Kontakta Anders Nydahl, se styrelserutan längre ned här på sidan.

FÖRENINGSLOKAL

För sammanträden och bibliotek finns vi i Föreningarnas hus, Slottsgatan 13A, Örebro. För utställningsmateriel, holkar med mera används källarlokalen på Hagmarksgatan 9B.

HEMSIDA

Du är välkommen att besöka hemsidan nof.birdlife.se. Vi finns också på Facebook.

REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉN

Sammanställande:
Andreas Tranderyd
073 717 08 52

FÅGELSKYDDSGRUPPEN

Sammanställande:
Bengt Andersson

SKOGSGRUPPEN

Sammanställande
Bengt Andersson

JORDBR.GRUPPEN

Sammanställande
Kent Halttunen

SVANSJÖN TYSSLINGEN

NOFs representant
Kent Halttunen

NOFS TJEJGRUPPER

Ami Sundén
070 944 73 00
Annika Lorin
070 375 78 18

STYRELSEN

Anders Nydahl

Ordförande, kassör, medlemsfrågor, studiecirklar
Räntmästargatan 97
702 25 Örebro
070 309 16 83
anders.nydahl@telia.com

Lars Johansson

Fågelskydd, jaktfrågor, studiecirklar, utomhusaktiviteter
Holländaregatan 22
702 86 Örebro
070 558 99 06
lars.h.johansson@icloud.com

Anders Bro

Remisser, ansökningar, inomhusmöten
Viktorigatan 20
703 55 Örebro
072 146 87 81
andersingvar64@gmail.com

Catarina Ericson

Vice ordförande, sekreterare, hemsidan, IT
Fredsgatan 34
703 62 Örebro
070 342 61 55
catarina-nof@outlook.com

Anastasia Valenta

Inomhusmöten, integration
Grankottvägen 6
702 82 Örebro
070 071 17 17
nof.anastasia@gmail.com

Peter Åslund

BirdLife-kontakter, remisser, resor
Hästhagsvägen 1
702 27 Örebro
070 774 53 52
konsult.peteraslund@gmail.com

Bengt Andersson

Aktivitetsutveckling, inomhusmöten, försäljning
Hopslagarevägen 22-1004
693 73 Svartå
070 693 33 65
styrbengt@hotmail.se

Per Salomonsson

Utomhusaktiviteter, resor
Bäck 326
732 73 Fellingsbro
076 180 20 86
per-s@live.se

Anders Silvetärn

Utomhusaktiviteter, inomhusmöten
Runnabyvägen 13 g
705 92 Örebro
072 733 87 72
joanders@live.se

Jag hittade en värld jag inte visste fanns

EN LÅNG VINTER är äntligen slut och har jag bytt stadsliv till skogsliv med ny adress nära Kilsbergen. Tårfyllda känslor har pratat med ett oroligt hjärta nu när Oset med favoritvärlden inte längre ska bo nära. För där finns ju alla gäss som ropar till varandra, alla malliga sothöns som bråkar med andra och alla vråkar och hökar som skrämmer upp måsar i skyn!

Och hur ska jag klara mig utan min häger som flyger över fälten medan jag springer efter, alla småfåglar jag matat och pratat med under vintern. Och hur ska duvan som kommer när jag ropar varje morgon, klara sig utan mig?

Det var ett brutet fågelhjärta som lämnade staden, för inte visste jag vilken värld som väntade i min nya upptäcktsfärd.

Ett äventyr tar sin början i en skog som är mörk, farlig och stor. Det är mars månad och isen ligger tung och arg över en sjö som brummar, brakar och vrålar! Mitt i allt fruset brus står jag med en längtan och ängslan för här ska jag minsann våga sova.

Mörkret faller fort så jag sätter mig intill skogskanten och hoppfullt väntar på det jag tror finns. Efter en stund vandrar äntligen dina rop över nya trädtoppar och du är det vackraste jag hört. Vi lyssnar länge till varandra för mina hjärtslag ekar till dig när du ropar till mig och jag somnar leende bland berg och sovstilla tallar med rädslan kvar nere vid isens kant. Tänk att en kattugglas röst är allt vad ett mod behöver.

EN SEN KVÄLL med trötta fötter efter timmar av nyfunnen vandring över sten och rötter följer ett möte jag inte visste fanns. Du står plötsligt alldeles intill på samma väg som jag med en näbb som är lång och ögon så mörka, kloka och snälla. Jag ser förvånat på dig och du ser lika på mig för jag kan höra dina andetag och du känna mina hjärtslag. Du är det vackraste jag sett och du viskar... ”Hej, jag heter morkulla...”

I skogen lyssnar jag till taltrastens förvirrande pratsamhet åt höger och vänster. Jag ser rödhakar på varje gren och sten och snubblar över koltrastar som far kors och tvärs över stig och stubb. Jag lär mig bofinkens uppmanande sång och kungsfågeln som hörs men inte syns, påminner mig om det vackra, lyckliga och underbara.

Jag flyger med drillsnäppors fart över en sjö och låter hjärtat falla ner i vinterkallt vatten och medan hjärtat simmar på försöker jag förstå att den mystiska varelsen bär namnet storlom. Här blir det som inombords nyss var hårt, inte längre svårt.

DET HAR ALLTID varit jag och naturen, men det har inte alltid varit jag och skogen. En rädsla för det som finns och det som verkligen inte finns har hållit mig fast vid de öppna och ljusa fälten. För visst har jag intill nu trott på elaka sjöodjur i mörka vatten och varulvar och vampyrer vid fullmånens alla nätter. För att inte prata om skogens allra farligaste djur, myror.

Nu har jag lärt mig att farorna är få, jag sover i skogen för jag önskar vakna med morgonen. Jag simmar i djupa sjöar med storlommen bredvid; för med dig är jag inte längre rädd för det som jag inte ser. Jag fikar med nyfikna myror på ett berg, står under höga träd i månens trygga sken och plötsligt drömmer jag om att här i en bästa värld, här skulle jag vilja bo.

TÄNK ATT FÅ ha en favoritvärld med Osets öppna och livliga fält med gäss som ropar till varandra och en bästa värld med skog, berg och sjö där jag på min nya färd får upptäcka, lära och landa.

Tänk att få finna en förunderlig plats, där en fågels andetag mig når och mina hjärtslag en fågel får. Det är sannerligen det vackraste som finns!

KRÖNIKA: Malin-Charlotta Wahlberg